ARKADIJ GAJDAR

TIMUR A JEHO PARTA

ARKADIJ GAJDAR

TIMUR
a jeho parta

Přeložil Jan Mareš/ *Ilustroval Vladimír Fuka*

PRAHA 1951

STÁTNÍ NAKLADATELSTVÍ DĚTSKÉ KNIHY

t

Z ruského originálu Timur *i jego komanda -Sočiněnija,* vydaného roku 1949
Státním nakladatelstvím dětské literatury
Moskva-Leningrad

Plukovník Alexandrov, velitel obrněného vlaku, nebyl už tři měsíce doma. Pravděpodobně byl na frontě.

V polovině léta poslal svým dvěma dcerám telegram. Radil v něm Olze i Ženě, aby na zbytek prázdnin odjely do chaty za Moskvou.

Žeňa si odsunula s čela květovaný šátek, opřela se o smeták a nasupeně poslouchala sestru.

„Já odvezu věci a ty zatím uklidíš byt. Podívej se, moc se na mne nemhuř a neolizuj se tak významně. Pořádně zamkneš a odneseš knihy do knihovny. U děvčat se ne-

stavuj a jdi rovnou na nádraží. Odtamtud pošli tatínkovi tenhle telegram. Pak si sedni do vlaku a jeď na chatu... Evženie, ty mě poslouchat musíš! Jsem tvá sestra ..."

„A já tvoje taky."

„Jenže já jsem starší. Ostatně to tak nařídil tatínek."

Když na ulici zahoukalo odjíždějící auto, Žeňa si povzdechla a podívala se kolem. Všude v bytě byl nepořádek. Došla k zaprášenému zrcadlu, v němž uviděla otcovu podobiznu, visící na protější stěně.

„No dobrá. Ať si je Olga starší a musím ji zatím poslouchat. Zato já mám zrovna takový nos, bradu i obočí jako otec. Jistě budu mít i otcovu povahu."

Srovnala si vlasy pod šátek, vyzula sandály a vzala hadr. Pak stáhla se stolu ubrus, postavila pod kohoutek vědro a dala se znovu do zametání.

Zahučel petrolejový vařič. Podlaha se leskla vodou. Ve smaltované vaničce šuměla hora mydlin. A mimojdoucí s ulice se udiveně dívali na bosé děvčátko v červeném sarafánu, které směle stálo na římse ve třetím poschodí a pečlivě umývalo tabule otevřených oken.

Nákladní auto ujíždělo po široké, sluncem zalité silnicí, Olga seděla vzadu v proutěném křesle. Nohy si vyložila na kufr a pod záda si položila měkký raneček. Na klíně se jí hřálo naryzlé kotě a drápky škubalo kytičku chrp.

U třicátého kilometru je předjel krasnoarmějský motorisovaný oddíl. Vojáci seděli v řadách na lavicích a mezi koleny drželi pušky hlavněmi nahoru. Zpívali, až se to rozléhalo.

Písnička otvírala okna i dveře chalup dokořán. S humen a ze sadů přibíhala děcka. Mávala na krasnoarmějce a házela jim ještě nedozrálá jablka. Kluci křičeli vojákům

„urrá“ a hned se pouštěli do půtek a bojů. Útočili na trsy pelyňku a kopřiv a pruty rubali trsy „nepřátel“.

Nákladní auto zahnulo na cestu k chatám. Zastavilo se před nevelkým stavením, ztrácejícím se pod zeleným břečťanem.

Šofér se závozníkem spustili boční stěny korby vozu a dali se do vykládání věcí. Olga otevřela zasklenou verandu.

Se zápraží bylo vidět velký zašlý sad. Mezi stromy se černala roztřepaná, jednopatrová prkenná bouda s malým rudým praporkem na střeše.

Olga se vrátila k vozu. Uvítala ji čiperná stařenka, mlékařka ze sousedství, a nabídla se, že v chatě uklidí, umyje okna a udělá všude pořádek.

Zatím co sousedka připravovala hadry a škopky, vzala Olga kotě a vyšla si do sadu.

Na větvích višní, které už vrabci oklovali, leskly se žhavé krůpěje pryskyřice. Sad voněl rybízem, heřmánkem a pelyňkem. Omšelá střecha boudy byla celá děravá. Ze škvír se ke korunám stromů táhly jakési provázky.

Olga se prodrala ořeším a setřela s tváře pavučinu.

Co se děje? Rudý praporek se střechy zmizel. Zůstala tam jen prázdná hůlka.

Vtom Olga uslyšela rychlý, vzrušený šepot. A najednou bác! Žebřík, který byl přistaven k okénku ve střeše, se s hlomozem kácel. Pádem polámal suché větvičky a zdusal bujné listy lopuchy.

Provázky nad střechou se zachvěly. Poděšené kotě škráblo Olgu a zmizelo v kopřivách. Olga se nechápavě zastavila. Ohlédla se kolem a zaposlouchala se. Nikde však, ani za plotem, ani za temnými okny boudy nebylo slyšet ani muk.

Vrátila se k chatě.

„To kluci se vztekaj' v cizích sadech," vysvětlila mlékařka. „Včera u sousedů očesali dvě jabloně a polámali hrušeň. Je to rota uličnická. To já jsem, milá moje, vypravovala syna do Rudé armády. Odcházel jak se sluší, bez pití a rámusu. ‚Na shledanou, maminko,' povídá, zahvízdal si do kroku a šel. Navečer, jak to už bývá, je člověku zvlášť smutno. Zastesklo se mi, až jsem zaplakala. Tak jsem usnula. A v noci slyším šramot. Probudím se a zdá se mi, jako by někdo na dvoře chodil, šukal... Povídala jsem si — co teď? Jsem ženská stará, opuštěná... Kdopak se mě zastane? Jsem jako pára nad hrncem. Stačí mi dát kamenem po hlavě a spánembohem. Ale dobře to dopadlo. Neukradli nic. Pošmejdili po dvoře a odešli. Jen káď, víte, mám na dvoře velikánskou, dubovou, dva s ní nehnou, a víte, že tu káď odvalili na takových dvacet kroků, skoro až k vratům? Nic víc. Ale co to bylo za lidi, odkud se vzali — hledej si!"

K večeru bylo uklizeno a Olga si vyšla na zápraží. Opatrně vyndala z koženého pouzdra bílou harmoniku, svítící perletí. Pohladila otcův dárek k narozeninám a položila si harmoniku na klín. Provlékla ruce řemeny a začala zkoušet melodii písničky, kterou nedávno uslyšela.

Vy, letci pod hvězdami,
díváme se za vámi
a čekáme, že vrátíte se zas.

Vy snad ani nevíte,
když nad mraky letíte,
že do svítání čekala jsem vás.

S *kulomety, s bombami*
zakroužili nad námi
a odletěli chránit naši zem.

My věříme — po čase
vy vrátíte se zase
a my vás z plna srdce obejmem.

Olga si prozpěvovala a pátravě pozorovala temný keř, rostoucí u samého plotu.

Dozpívala, vstala a hlasitě se zeptala:

„Poslouchejte, proč se tam schováváte a co tady vůbec chcete?“

Za keřem se objevil chlapík v bílých letních šatech. Mírně se uklonil a zdvořile odpověděl:

„Já se neschovávám. Sám jsem také tak trochu umělec a nechtěl jsem vás rušit. Prostě jsem tu stál a poslouchal.“

„To jste mohl stát a poslouchat na ulici, ne? A proč vůbec lezete přes cizí plot?“

„Já že lezu přes plot? Přes cizí..." urazil se posluchač. „Promiňte, ale nejsem kočka, abych lezl přes ploty. Tamhle v rohu máte kus plotu rozebráno, a tak jsem se dostal až sem.“

„Aha,“ usmála se Olga vysvětlení a dodala, „ještě tu však máme vrátka. Jsou tady vedle. Tak buďte tak laskav a dostaňte se jimi zase ven.“

Návštěvník byl poslušný. Neřekl ani slovo, vyšel vrátky a zasunul za sebou zástrčku. To se Olze zalíbilo.

„Počkejte!“ zavolala na něho a sešla se schůdků. „Říkáte, že jste umělec?“

„Neříkám,“ odpověděl host, „jsem strojní inženýr a ve volném čase hraju a zpívám v naší závodní opeře.“

„Víte co?“ neočekávaně navrhla Olga, „doprovoďte mě na nádraží. Čekám mladší sestřičku. Už je pozdě a tma, a ona pořád nejde. Ne že bych se bála, ale já se tu ve tmě moc nevyznám. Počkejte, proč zase otvíráte? Můžete na mě klidně čekat venku, ne?“

Olga odnesla harmoniku, přehodila si přes ramena šátek a vyběhla do tmy, vonící rosou a květy.

Olga se zlobila na Žeňu, a proto se svým průvodcem skoro nepromluvila. Dověděla se, že se jmenuje Georgij a

příjmením Garajev. Pracuje v továrně na automobily jako inženýr.

Projely už dva vlaky, a Žeňa pořád nikde. Konečně přijel třetí a poslední.

„S tou naší darebnicí si člověk užije trápení," posteskla si Olga. „Kdyby mi bylo aspoň čtyřicet nebo třicet let... Ale to jí je třináct a mně teprve osmnáct, a tak si myslí, že mě vůbec nemusí poslouchat."

„Co se čtyřicítkou," rozhodně se ozval Georgij, „když je člověku osmnáct, je to o mnoho lepší. A vy si nedělejte starosti. Sestra přijede jistě ranním vlakem."

Nástupiště se vyprázdnilo. Georgij vytáhl tabatěrku. Tu se odkudsi vzali dva vytáhlí výrostci a s připravenými cigaretami čekali, až si bude inženýr zapalovat.

„Mladíče," řekl Georgij a zapálenou sirkou osvětlil tvář staršího, „dříve než se budete chtít někde přiživit, máte pozdravit. Už taky proto, že jsem měl tu čest seznámit se s vámi, když jste v parku lámal nový plot. Jmenujete se Michajl Kvakin, že?"

Výrostek zafuněl a couvl do tmy. Georgij vzal Olgu za loket a doprovodil ji k chatě.

Když odešli, zasunul si druhý výrostek umolousanou cigaretu za ucho a utrousil:

„Kdepak se tenhle apoštol vzal? Je zdejší?"

„Je odtud," nevrle odpověděl Kvakin, „strejda Timky Garajeva. Timku by bylo potřeba chytit a jak se patří mu nařezat. Dal dohromady nějakou partu a vypadá to, jako by proti nám něco šili."

Vtom oba kluci uviděli na konci nástupiště pod lucernou šedivého, ctihodného gentlemana. Ťukal hůlkou po schůdcích, vedoucích z nádraží.

Byl to místní občan, doktor F. G. Kolokolčikov. Rozběhli se za ním a jeden přes druhého křičeli, nemá-li zá-

pálky. Důstojnému muži se však nelíbil ani jejich vzhled, ani pokřik, a proto jim jenom pohrozil hůlkou a klidně odcházel svou cestou.

Žeňa telegram z moskevského nádraží neposlala. Nezbyl jí čas. Proto, když vystoupila v letovisku, rozhodla se najít místní poštu.

Šla starým parkem a trhala zvonečky. Najednou se ocitla na křižovatce dvou cest mezi sady. Místo bylo tak opuštěné, že na první pohled bylo jasno, že se dostala docela jinam, než chtěla.

Nedaleko uviděla malé čilé děvčátko, které s hubováním táhlo za rohy vzpírající se kozu.

„Holčičko, prosím tě," zavolala Žeňa, „řekni mi, jak se odsud dostanu na poštu."

Vtom však sebou koza škubla, vytrhla se a hnala se do parku. Děvčátko se s křikem pustilo za ní. Žefia se rozhlédla. Stmívalo se a nikde ani živé duše. Otevřela tedy branku nejbližší jednopatrové chaty a vydala se po pískové cestičce ke vchodu.

„Poraďte mi, prosím vás," začala Žeňa hlasitě, aniž otevřela dveře, „poraďte mi, jak se odtud dostanu na poštu."

Nikdo se neozval. Žeňa postála, podumala a pak otevřela dveře a chodbičkou vešla do první světnice. Nikdo nebyl doma. Žeňa se rozpačitě měla k odchodu. Jen se však obrátila, vylezl tiše zpod stolu veliký světlešedý pes. Pozorně si prohlédl překvapené děvče a s tichým zavrčením si lehl na práh otevřených dveří.

„Ty hlupáku," rozkřikla se na něho Žeňa a rozpačitě si mnula prsty, „já nejsem zloděj. Nic jsem tu nevzala. Tadyhle mám klíč od našeho bytu a tuhle to je telegram tatínkovi. Náš táta je důstojník. Rozumíš?"

Pes ležel tiše, bez hnutí. Žeňa se pomaličku vydala k oknu a nepřestávala vykládat:

„Tak vidíš. Pěkně si ležíš a to je nejlepší. Jen lež... Takový pěkný pejsek. Na první pohled chytrý a sympatický ..."

Jen se však Žeňa dotkla rukou okna, pes se s hrozným zavrčením zvedl. Děvče strachem vyskočilo na pohovku a přitáhlo kolena k bradě.

„Já se ti divím," plačky říkala psovi, „co na mně máš. Ty si vrč na lupiče a na špiony a ... já jsem člověk. Tak!"

Žeňa ukázala psovi jazyk a šeptla:

„Troubo!"

Pak položila klíč a telegram na kraj stolu a rozhodla se, že bude musit počkat na návrat domácích.

Uplynula hodina a pak druhá... Setmělo se. Otevřeným oknem sem dolétalo vzdálené piskání lokomotivy, štěkot psů a výskání z hřiště. Někde blízko hráli na kytaru. Jen tady v té chatě bylo ticho a nevkročila sem ani noha.

Žeňa si položila hlavu na tvrdý podhlavník a tiše si zaplakala.

A konec konců tvrdě usnula.

Probudila se až ráno.

Za oknem šuměly zelené stromy, osvěžené deštěm. Nedaleko poskřipovala pumpa. Kdesi řezali dříví, jen tady v té chatě bylo zase hrobové ticho.

Žeňa měla pod hlavou měkkou podušku a nohy jí kdosi ukryl lehkou přikrývkou. Pes byl pryč.

Podle všeho toho tu v noci někdo musil být.

Žeňa vyskočila, pročísla si vlasy a přejela dlaněmi pomačkaný sarafán. Vzala si se stolu klíč, neodeslaný telegram a chtěla jít.

Uviděla na stole kus popsaného papíru. Tlustou modrou tužkou tam bylo napsáno:

„Holčičko, až budeš odcházet, bouchni hodně dveřmi!“ a pod tím podpis: „Timur“.

„Timur! Jaký Timur? Bylo by potřeba najít ho a poděkovat mu.“

Podívala se do sousední světnice. Stál tu psací stůl a na něm kalamář, popelník a nevelké zrcadlo. Vedle kožených kamaší ležel starý, odřený revolver. O stůl byla ještě opřena stará turecká šavle v poškrábané pochvě. Žeňa odložila klíč i telegram a vytáhla šavli z pochvy. Zvedla lesklou čepel nad hlavu a podívala se do zrcadla.

Vypadala hrozivě a bohatýrsky. Kdyby to tak bylo možné vyfotografovat se a snímek ukázat děvčatům ve škole... Mohla by si zalhat, že ji jednou tatínek vzal s sebou na frontu. Do levé ruky ještě revolver. Tak. To bude ještě lepší. Žeňa stáhla obočí, vysunula spodní ret, namířila na zrcadlo a stiskla spoušť.

Světnicí práskl výstřel. Kouř zamlžil okna a stolní zrcátko upadlo na popelník. Ohlušená Žeňa zapomněla na stole klíč i s telegramem a rychle vyběhla ze světnice. Prchala, co jí nohy stačily, jen aby už byla hodně daleko od toho zvláštního a nebezpečného domu.

Ocitla se na břehu říčky. Teď neměla ani klíč od moskevského bytu, ani potvrzení, že odeslala telegram, ba ani telegram neměla. Teď bude nutno říci Olze všechno. Přiznat se a vyložit všechno o psu, o noclehu v opuštěné chatě, o turecké šavli a konečně i o výstřelu. To bude zlé. Kdyby tu tak byl táta, ten by porozuměl. Olga, kdepak, ta nepochopí. Rozzlobí se nebo — a to bude ještě horší — začne plakat. Plakat není žádné umění, to umí Žeňa také. Když vidí, jak Olga nabírá na pláč, vylezla by nejraději na telegrafní sloup, na strom nebo na komín.

Aby si dodala odvahu, šla se vykoupat a pak se pomalu šourala domů.

Když vyšla na verandu, byla Olga právě v kuchyni a roztápěla petrolejový vařič. Na zvuk kroků se starší sestra otočila a s mlčenlivou přísností se podívala na Ženu.

„Zdravíčko, Olo," pozdravila Žeňa ve dveřích a nerozhodně se zastavila. „Olinko, nebudeš se zlobit?"

„Budu," odpověděla Olga a nespustila s Ženi oči.

„Tak se zlob, no," pokorně připustila Žeňka, „ale stala se mi taková věc... Úplné dobrodružství. Olinko, prosím tě, jen nezačni mžikat. Já jenom ztratila klíč od bytu a telegram tatínkovi jsem ... neposlala."

Žeňa přimhouřila oči a nabrala dech, připravena vysypat všecko najednou.

Tu se však s hlomozem rozlétla vrátka a před chatu se vřítila uválená koza, celá zelená od lopuchových ježourků ve zcuchaných chlupech. Rozhlédla se, bojovně sklonila rohy a rozběhla se do sadu. Za ní se s křikem hnala Ženina známá holčička.

Žeňa využila příhody, aby mohla skončit nepříjemný rozhovor a vyrazila do sadu chytat kozu.

Dohonila holčičku, která celá udýchaná držela vzpouzející se kozu za rohy.

Pasačka se podívala na novou pomocnici a zeptala se:

„Neztratilas nic?"

„Ne," řekla nechápavě Žeňa a nepřestávala pozorovat, jak holčička krotí kozu.

„A čí je tohle? Není to náhodou tvoje?" a ukázala klíč od moskevského bytu.

„Je," vydechla Žeňa a opatrně pohlédla směrem k chatě.

„Tak si to vezmi. A tadyhle máš ještě potvrzení od telegramu. Telegram je už na cestě," dodala holčička spiklenecky a podala Ženě klíč a papírek.

Vtom se však koza znovu splašila a společně s děvčátkem se dala cestou necestou, přes kopřivy i bodláčí k povalenému plotu.

Žeňa vtáhla hlavu do ramen a rychle rozbalila papír.

„Tady je klíč a tady potvrzení z pošty. Někdo už telegram poslal. Ale kdo? Počkejme, tady je psaníčko."

Psaní bylo napsáno tlustou modrou tužkou.

„Holčičko, nemusíš se doma bát. Všechno je v pořádku, a já nikomu nic neřeknu." A zase podpis: „Timur".

Žeňa tu stála jako začarovaná. Pak strčila psaníčko do kapsy, napřímila se a klidně vykročila k chatě.

Olga stále připravovala vařič a v očích měla slzy.

„Olinko," žalostně vyjekla Žeňa, „Olinko, vždyť já jen žertovala. Proč by ses zlobila? Doma jsem uklidila, okna umyla, všechny hadry jsem přeprala a uložila. I podlahu jsem umyla. Vidíš, tady je klíč a tady potvrzení od telegramu. Víš co, já ti dám radši pusu. Copak nevíš, jak tě mám ráda? Já pro tebe skočím s půdy rovnou do kopřiv, chceš?"

Žeňa nečekala a vrhla se Olze kolem krku.

„Co jsem měla o tebe starostí..." zoufale řekla Olga, „a ty pořád vymýšlíš takové divné žerty. Víš, že mi tatínek nařídil... Žeňo, nech mě už... Žeňko, mám ruce od petroleje! Jdi radši nalít mléko do hrnce a přines ho sem."

„A když já bez legrace nic neumím..." šeptala si Žeňa, když si Olga začala umývat ruce.

Postavila hrnec s mlékem na vařič, dotkla se prsty psaníčka v kapse a zeptala se:

„Olgo, je Bůh?"

„Není," krátce odpověděla Olga a strčila hlavu pod tekoucí vodu.

„A kdo je?"

„Dej pokoj! Nikdo není."

Žeňa se na chvilku odmlčela a začala znovu:

„Olgo, kdo je to Timur?“

„To není žádný bůh. To byl takový císař, víš?“ neochotně odpovídala Olga s tváří plnou mýdlové pěny. „Byl chromý a ukrutný. Někdy ve čtrnáctém století.“

„A co když není ani car, ani chromý, ani nežije ve čtrnáctém století?“

„To nevím. Dej už pokoj. Já nevím, nač ti je najednou Timur?“

„Nač by mi byl? Prostě mám takový dojem, že ho mám ráda.“

„Koho?“ Olga obrátila namydlený obličej k Ženě. „Pořád něco brebtáš, vymýšlíš a nenecháš člověka ani umýt. Jen počkej, až přijede tatínek, ten ti tu tvou lásku vysvětlí.“

„Kdyby tatínek...“ se smutným vzdechnutím řekla Žeňa. „Až přijede, nebude to jistě na dlouho. A taky by nikdy nešidil osamělého a bezbranného člověka.“

„Ten bezbranný a osamělý člověk, to máš být ty?“ zeptala se Olga. „Žeňko, Žeňko, co ty jsi za tvora a po kom ses jenom vyvedla ...“

Žeňa sklopila oči a podívala se na svůj obraz v lesklém válci poniklovaného čajníku. Pak zamyšleně a hrdě řekla:

„Po tatínkovi. Jenom po něm a po nikom víc.“

Starý gentleman, doktor F. G. Kolokolčikov, seděl na zahrádce a opravoval nástěnné hodiny.

U něho stál s unuděným obličejem jeho vnuk Kolja.

Vypadalo to, jako by dědečkovi pomáhal. Ale Kolja zatím už stál hodinu se šroubovákem v ruce a čekal, až ho bude moci dědovi podat.

Stočené ocelové péro, které bylo nutno vpravit do pří-

slušného otvoru, bylo neposlušné. Děda byl však trpělivý. Zdálo se, že čekání nebude konec. Bylo to k zlosti. Tím víc, že nad plotem se už několikrát objevila hlava Simky Simakova, chlapíka bystrého a zkušeného. A tenhleten Simka dával Koljovi hlavou, očima i jazykem znamení tak zvláštní a tajemná, že i Koljova pětiletá sestra Taťanka, která dosud seděla pod lípou a snažila se vecpat lenivému psu do otevřené huby lopuchového ježoura, najednou zaječela a zatahala dědečka za nohavici. Simkova čupřinatá hlava však v tom okamžiku zmizela.

Konečně bylo péro na svém místě.

„Člověk musí pracovat," obrátil se upocený děda poučně ke Koljovi. „Ty se tváříš, jako by ti někdo nabízel ricinový olej. Podej mi šroubovák a připrav si kleště. Práce člověka šlechtí. A tobě právě duševní ušlechtilost chybí. Tak třeba včera jsi zhltnul čtyři porce zmrzliny a nenapadlo tě rozdělit se s mladší Sestrou."

„Táňka je prolhaná a vymyslila si to!" řekl uraženě Kolja a nasupeně se podíval na sestřičku. „Třikrát za sebou jsem jí dával líznout. Lízla si vždycky dvakrát. A to pak ještě šla žalovat. Přitom sebrala na stole čtyři kopejky."

„A tys zato lezl v noci po provaze s okna," bez vzrušení plácla Taťanka. „A pod polštářem máš baterku. A včera k nám jeden kluk hodil do okna kámen a zapískal. Pak ještě hodil a ještě zapískal."

Kolja nemohl popadnout dechu. Co všechno ta brebtavá nevyplácá? Až mu po zádech proběhl mráz. Na štěstí byl dědeček tak zaujat pérem, že tento nebezpečný klep přeslechl. Jako na zavolanou vešla na zahrádku mlékařka s konvemi. Nalévala z konve a přitom si stěžovala:

„Co byste tomu řekl, Fjodore Grigorjeviči, že mi v noci nenechavci chtěli odvalit ze dvora káď. Ráno mi lidi řekli, že za svítání seděli na střeše dva a kejvali nohama."

„Počkejme," pozvedl brvy Fjodor Grigorjevič, „proč na střeše? Z jakého důvodu?"

Za kurníkem se pojednou ozvalo zařinčení. Šroubovák v dědově ruce sklouzl a nepoddajné péro se zasvištěním vylétlo a zazvonilo o okap. Taťanka, líný pes, mlékařka i děda se ohlédli po zvuku. Kolja neřekl slova, vyrazil jako zajíc přes záhon mrkve a zmizel za plotem.

Zastavil se až u kravína, odkud se ozývalo totéž řinčení jako z kurníku. Vypadalo to, jako by někdo mlátil závažím do kusu kolejnice. Proti němu se objevil Simka Simakov. Kolja se zděšeně zeptal:

„Poslouchej, já tomu nerozumím... Co se děje? Poplach?"

„Co tě vede. Myslím, že je svolávací signál číslo jedna."

Oba přelezli plot a zmizeli v díře parkové ohrady. V parku se setkali s ramenatým urostlým chlapcem Hejkou. Přiběhl i Vasilij Ladygin. Pak ještě kdosi a ještě. Bez hluku pádili cestičkami, které znali jako svou dlaň, a v běhu se domlouvali:

„Je to poplach?"

„Není! Normální svolávací signál číslo jedna."

„Vyloučeno. Svolávací je: Tři rány — pomlčka, tři rány — pomlčka. Někdo se splašil a roztáčí kolo, že to tluče deset ran za sebou."

„Uvidíme."

„Musíme na to přijít."

„Jedem! Tempo!"

V té chvíli stál ve světnici, v níž přenocovala Žeňa, vysoký, asi třináctiletý tmavovlasý chlapec. Měl na sobě černé krátké kalhoty a tmavomodrou košili s krátkými rukávy. Na prsou měl vyšitou rudou hvězdu.

Před ním přecházel šedivý, rozcuchaný stařík v plátěné, seprané košili. Širokánské kalhoty měl záplatované. Ke kolenu levé nohy měl řemeny připásanou dřevěnou protézu. V jedné ruce držel psaníčko a v druhé odřený revolver.

„... až budeš odcházet, bouchni hodně dveřmi," četl stařík a ušklíbal se. „Tak co, prozradíš konečně, kdo u nás v noci spal?"

„Jedna známá... moje," neochotně odpověděl chlapec. „Pes ji tu držel. Ani jsem o tom nevěděl."

„A abys věděl," rozzlobil se stařík, „lžeš! Kdyby to byla známá, nepsal bys ‚holčičko' a napsal bys jméno."

„Když jsem to psal, tak jsem ji ještě neznal. Ale teď ji už znám."

„Tak neznal... A nechals ji samotnou v chatě. Ty to nebudeš mít asi v hlavě v pořádku. Měl bych tě poslat trošku do blázince. Jen se koukni, co tu nadělala. Zrcadlo rozbila, popelník zničila... Ještě dobře, že v revolveru byly jen slepé. Co kdybych v něm měl ostré náboje, ha?"

„Ale, strejdo, vždyť ty ostré ani nemáš. Tvoji nepřátelé mají přece pušky a šavle jen ze dřeva."

Vypadalo to, jako by se stařík pousmál. Přece však potřásl rozcuchanou hlavou a přísně řekl:

„Ty si dej pozor! Já vidím všechno. Máš nějaké zatrachtilé spády. Abych tě kvůli nim nemusil poslat zpátky k mámě."'

Stařík se obrátil, a poťukávaje protézou, odešel. Jen zmizel za točitými schody, vrhl se chlapec na velkého světlešedého psa, chytil ho za tlapy a šeptal:

„Tak vidíš, Rito, jak jsme do toho vlítli. Ale nic se nestane, strejda má dnes dobrou náladu. Počkej, hned začne zpívat."

A opravdu! Z prvního poschodí se ozvalo odkašlání, pak nějaké la-la-la a hned nato hluboký baryton:

Třetí noc nespím již. A vidiny divné
v tíživém temnu jen zřím ...

„Počkej, psisko," ozval se Timur, „co mi trháš kalhoty? Kam mě to táhneš?"

Najednou chlapec přiskočil ke dveřím vedoucím do poschodí, s bouchnutím je zavřel a vyběhl za psem na verandu.

V koutě vedle stolku s telefonem klinkal malý bronzový zvonek. Timur ztlumil zvuk rukou a upevnil provázek, aby zvonek ztichl. Ucítil však, jak se provázek uvolnil, jako by jej někdo venku přetrhl. Zamračil se a zvedl telefon.

Hodinu předtím, než se toto všechno odehrálo, seděla Olga u stolu nad učebnicí fysiky.

Přišla Žeňa a vzala si lahvičku s jodovou tinkturou.

„Žeňo," nevrle se zeptala Olga, „kdepak jsi nabrala ten škrábanec na rameni?"

„Tak, nu, šla jsem a něco ostrého nebo pichlavého tam bylo... A jak jsem šla, tak se to stalo..."

„To je zajímavé, že já nikdy nic ostrého ani pichlavého nepotkávám," ušklíbla se Olga.

„Jen neříkej! Za chvilku potkáš zkoušku z matematiky. A ta bude nějak ostrá a pichlavá. Jen si dej pozor, aby ses neřízla. Olečko, nechoď, prosím tě, na inženýra. Buď radši doktorkou," začala přemlouvat Žeňa a nastrčila Olze zrcátko. „Podívej se na sebe, jaký z tebe bude inženýr. Inženýr ten musí vypadat takhle, koukej, tak, tak a takhle ..."

a Žeňka udělala tři energické grimasy, „a ty zatím vypadáš tak a takhle a ještě tak..." Žeňa zakroutila očima, nadzvedla obočí a pousmála se jak mohla nejněžněji.

„Ach, ty moje hloupá," usmála se Olga a objala a políbila sestru. „Ale teď jdi a nevyrušuj mne. Radši zaběhni ke studni pro vodu."

Žeňa si vzala s misky jablko, odešla do koutka a rozepjala pouzdro harmoniky.

„Teď jsem si vzpomněla, Olinko," řekla, „potkal mě dneska jeden takový chlapík. Na první pohled ucházející. Blondýn, bílý oblek a hned se ptá: ‚Jakpak ti říkají, holčičko?' Řekla jsem mu: ‚Žeňa . ..' "

„Žeňo, nech mě učit a na harmoniku nesahej!" broukla Olga, aniž se odvrátila od knihy.

„ ‚Tvá sestra se myslím jmenuje Olga, že?' povídá on," pokračovala Žeňa a vytáhla harmoniku z pouzdra.

„Už jsem ti řekla, nevyrušuj a harmoniku nech na pokoji," opakovala Olga, ale zájem o Žeňčino vyprávění měla.

„ ‚Ta tvá sestra,' povídá zase on, ‚moc pěkně hraje na harmoniku. Nebude studovat na konservatoři?' " Žeňa navlékla řemeny na ramena. „A já mu na to: ‚Nebude, ona si už vybrala takové železobetonové studium.' On kývl hlavou a udělal: ‚A-a...' " Žeňa stiskla klávesu harmoniky. „Tak jsem mu řekla: ‚Bé-e...' "

„Žeňko, uličnice, hned dej harmoniku na své místo!" křikla Olga a vyskočila. „Kdo ti dovolil začínat si s cizími chlapíky?"

„A já jsem si nezačínala," urazila se Žeňa, „to on si začal. A harmoniku ti neukousnu. Chtěla jsem ti to dovypravovat, ale takhle ti neřeknu už ani slovo. Ale počkej až přijede tatínek, ten si s tebou pohovoří."

„Se mnou? Jen aby si nepohovořil s tebou. Ty mě vyrušuješ při učení."

„Se mnou ne, ale s tebou!" křikla ještě Žeňa, stojící už na prahu s vědrem v ruce. „Já mu všechno řeknu. Řeknu mu, jaks mě stokrát za den honila pro vodu, pro petrolej, pro mýdlo... A abys věděla, já u tebe nejsem ani kůň, ani auto, ani traktor..."

Za chvilku se vrátila s vodou. Postála, ale protože si jí Olga ani nevšimla, urazila se a odešla do sadu.

Žeňa došla na trávník před starou boudou, vyndala z kapsy zástěrky prak, kartónovou figurku parašutisty a vystřelila panáčka s padákem vzhůru. Parašutista vyletěl, ve vzduchu se obrátil a vtom se nad ním objevil modrý papírový padáček. Jako naschvál však zafoukal vítr a odnesl panáčka oknem na půdu staré boudy.

Neštěstí! Kartónového parašutistu bylo třeba zachraňovat. Žena obešla boudu, s jejíž střechy se všemi směry rozbíhalo provázkové vedení. S námahou postavila k oknu rozvrzaný žebřík a vyšplhala se na půdu.

A — kdo by to byl řekl! Půda byla obydlena. Na stěnách visela klubka motouzů, lucerna, signalisační praporky a plán letoviska, pomalovaný záhadnými značkami. V koutě ležela otep slámy, přikrytá pytlovinou. Vedle stála překližková bednička.

Nedaleko okna trčelo velké kolo, podobné kormidelnímu. U kola byl přidělán telefon domácí výroby.

Žeňa vyhlédla oknem. Kolem ní se jako vlny moře zelenaly a šuměly koruny stromů. Pod oblaky poletovali holubi. Zadul vítr a rozčechral zelené vlny. Zeňce se zdálo, že se bouda změnila v koráb, pomalu a klidně plující po nekonečném moři.

„Kormidlo vlevo!" zavelela Žeňka sama sobě a opřela se do loukotě kola.

Tenounké paprsky slunce se prodraly škvírami střechy a ozářily Ženčinu tvář. Ta si hned uvědomila, že to není slunce, ale světlomety nepřátelských lodí, které hledají její koráb. Rozhodla se dát se do boje.

Vší silou točila kolem sem a tam. Manévrovala a volala jeden povel za druhým.

Sluneční paprsky se skryly. Samozřejmě nezašlo slunce za mrak, ale zhasly světlomety potápějící se nepřátelské eskadry.

Bylo po boji. Žeňa si utřela umazanou rukou zpocené čelo. Vtom zadrnčel telefon. Žeňa byla překvapena, protože se domnívala, že telefon je tu jen jako hračka. Najednou měla podivný pocit, ale sluchátko vzala.

Jasný, ostrý hlas se zeptal:

„Haló, haló! Který osel tam trhá vedení a dává splašené a nesrozumitelné signály?“

„Žádný osel,“ rozpačitě zaprotestovala Žeňa, „to jsem já —- Žeňa.“

„Ty holka bláznivá,“ rozkřikl se hlas v telefonu, „hned nech kolo kolem a koukej zmizet! Už tam běží plno lidí a— nařežou ti.“

Žeňa odhodila sluchátko, ale bylo již pozdě. V okenním otvoru se objevila hlava. První byl Hejka a za ním lezl Simka Simakov, Kolja Kolokolčikov s dalšími chlapci z party.

„Co jste zač?“ zeptala se přestrašená Žeňa a couvala od okna. „Já vás neznám a nikdo vás sem nezval. Jděte pryč! To je náš sad.“

Ale chlapci jako hráz se bok po boku blížili k Žence. Žeňa ustupovala až do rohu, a když už nevěděla kudy kam, zaječela.

V tom okamžiku se v okně objevila ještě jedna postava. Chlapci se zastavili a rozestoupili. Před Ženkou stál vy-

soky, tmavovlasý chlapec v modré košili s rudou hvězdou na prsou.

„Nekřič, Žeňo! Nic se ti nestane," uklidnil ji pevným hlasem. „My se už známe. Já jsem Timur."

„Ty — Timur?" šeptla Žeňa a otevřela uslzené oči. „To tys mě přikryl, když jsem u vás usnula? Tys mi tam nechal psaníčko? A poslals tatínkovi na frontu telegram? A proč to všechno? Copak mě znáš?"

Timur přistoupil k Ženě, vzal ji za ruku a řekl:

„Zůstaň s námi. Sedni si a poslouchej a hned budeš všemu rozumět."

Na slámě přikryté pytlovinou se kolem Timura usadili chlapci. Timur rozložil plán letoviska.

Ve výřezu lomenice se usadil pozorovatel. Udělal si pohodlí na podivné houpačce, představující lodní koš. Na provázku kolem krku mu viselo otlučené divadelní kukátko.

Vedle Timura se uvelebila Žeňa a napjatě poslouchala a pozorovala, co se kolem ní děje. Porada štábu začala. Mluvil Timur:

„Zítra, dokud budou všichni ještě spát, spravíme vedení na Kolokolčikově domě, které nám tady Žeňa zpřetrhala."

„Kolka zaspí," mávl rukou ramenatý Hejka v pruhovaném námořnickém tričku. „On se probouzí jen k snídani a pak k obědu."

„To jsou řeči!" zajíkl se zlostně Kolja Kolokolčikov. „Já vstávám s prvním sluníčkem."

„Já nevím, které sluníčko je první a které druhé, ale to vím určitě, že zaspí," stál na svém Hejka.

Pozorovatel u výřezu hvízdl. Chlapci vyskočili.

Po cestě se v oblacích prachu hnal dělostřelecký oddíL

Statní koně v lesklém řemení táhli zelené kolesny a děla, schovaná pod šedými plátěnými povlaky.

Ošlehaní a osmahlí jízdní, sedící v sedlech jako přibití, obratně vedli potahy v plné jízdě zátočinou. Baterie jedna za druhou mizely mezi stromy. Oddíl přejel.

„Jeli na nádraží, vagonovat se," vysvětlil Kolja Kolokolčikov. „To já poznám už podle ústroje, kdy jedou na cvičení, kdy na přehlídku a kdy... tedy... jinam někam."

„Koukej se a nech si rozumy," zarazil Kolju Hejka. „Sami máme oči a vidíme co a jak. A víte, chlapci, že tenhle kecka chce utéct do Rudé armády?"

„To se nesmí," řekl Timur, „to je hloupý nápad."

„Jak to, že se to nesmí?" zeptal se červenající se Kolja. „Pročpak dřív utíkali kluci k armádě?"

„To bylo dřív. Ale teď mají všichni velitelé a důstojníci přísný rozkaz hnát našince od vojska třeba pohlavky."

„Co-o? Pohlavky?" vybuchl Kolja. „Vlastní lidi a pohlavkovat?"

„Tak tak," povzdechl si Timur, „vlastní. Ale dost, chlapci, a do práce!"

Všichni se vrátili na svá místa.

„V sadu u domku číslo třicet čtyři na Dolní ulici očesali neznámí kluci v noci dvě jabloně," důležitě ohlásil Kolja. „Polámali větve a pošlapali záhon."

„Čí je to domek?" zeptal se Timur a otevřel sešit. „Aha, dům krasnoarmějce Krjukova. Kdopak je tady mezi námi bývalý odborník na cizí zahrady?"

„Já," ozval se zkroušený hlas.

„Kdo to tam mohl udělat?"

„To je práce Mišky Kvakina a toho jeho kumpána, co mu říkají Bidlo. Byla to mičurinská jabloň ‚zlatá reneta'. Vybrali si ji schválně."

„Pořád a pořád ten Kvakin.“ Timur se zamyslil. „Hejko, ty sis s ním měl promluvit. Splnils?“

„Splnil.“

„A?“

„Dal jsem mu dvakrát za ucho.“

„A co on?“

„Vrátil mi je. Taky dvě.“

„To je celá tvá řeč. ‚Dal' a ‚vrátil, ‚za ucho' a nic z toho. Dobře. Kvakina si tedy vezmeme na starost zvlášť. Co máme dále?“

„Ve čtyřiadvacítce bydlí mlékařka a její syn šel na frontu,“ poznamenal kdosi z kouta.

„Tys tomu dal,“ potřásl Timur káravě hlavou, „to jsou mi objevy! Druhý den po jeho odchodu už tam byla namalovaná hvězda. Kdo ji tam maloval? Ty, Kolokolčikove?“

„Já.“

„A proč je vrchní cíp hvězdy křivý jako had? Když ses přihlásil, že to uděláš, dělej to pořádně. Uvidí to lidé a budou se smát. Co máme ještě?“

Vyskočil Simka Simakov a jadrně vysypal:

„V domě číslo pětadvacet na Puškarské ulici se ztratila koza. Šel jsem okolo a babka tam tluče malé děvče. Povídám: ‚Teta, podle zákona se mlátit nesmí.' A ona nato: ‚Koza se ztratila. Čert aby holku vzal!' ‚Kde se mohla ztratit?' ptám se. ‚Tamhle u strže za hájkem. Oždíbala stromečky a ztratila se, jako by se do země propadla,' povídá babka.“

„Počkejme, čípak je to domek?“

„Krasnoarmějce Pavla Gurjeva. Ta holčička je jeho. Říkají jí Ňurka. Tloukla ji její babka. Jak se jmenuje, nevím. Koza byla do Šeda, na hřbetě černá. Volali na ni Manko.“

„Koza se najde!“ přikázal Timur. „Hledat ji půjdou čtyři. Ty, ty a vy dva. To je všechno?“

„V chatě s Číslem dvaadvacet pláce dítě," ohlásil rozvláčně Hejka.

„A proč pláče, nevíš?"

„Ptal jsem se jí, ale ona nechce říci."

„Tak ses měl zeptat tak, aby to řekla. Možná, že jí někdo šidil. Třeba ji tloukli."

„Ptal jsem se. Neřekla."

„Jak je stará?"

„Asi čtyři."

„To je špatný. Kdyby to byl už člověk, ale čtyři roky. Čí je to chata?"

„Lejtěnanta Pavlova. Toho, co nedávno padl na hranicích."

„Ptal jsem se — neřekla!" napodobil Timur Hejku. „No dobře, vyšetřím si to sám. Vy mi do toho nelezte."

„Na obzoru se objevil Míška Kvakin," ohlásil pozorovatel. „Jde po druhé straně ulice. Krmí se jablkem. Timure, ať na něho vlítne pár našich a dají mu pár lepanců."

„To ne! Zůstaňte tady. Hned se vrátím."

Timur se přehoupl přes okno, sklouzl po žebři a zmizel v křoví. Pozorovatel hlásil:

„V pozorovaném úseku u branky chaty stojí hezká slečna. Má v ruce džbán a kupuje mléko. Bude to asi majitelka chaty."

„To je tvá sestra?" zatahal Kolja Žeňu za rukáv. Když se nedočkal odpovědi, urazil se a napomenul Žeňu. „Ne abys na ni odtud křičela."

„Ty seď," vyškubla se mu Žeňa, „nemáš tu co poroučet."

„Nech ji," pošťouchl Kolju Hejka, „nebo ti ještě nějakou vrazí."

„Mně?" urazil se ještě více Kolja. „Žeňka? Vždyť má jen nehty. A podívej se na mne. To svalstvo. Na rukou... na nohou..."

„Ta ti nařeže i s tvým ručním a nožním svalstvem dohromady. Pozor, chlapci, Timur jde k Míškovi.“

Timur pošvihoval proutkem a šel Kvakinovi naproti. Když si ho Kvakin všiml, zastavil se. Na jeho nevýrazném obličeji se nezračil ani údiv, ani strach.

„Zdravím tě, komisaři,“ řekl suše Kvakin a sklonil hlavu na stranu. „Kampak se ženeš?“

„Nazdar, atamane,“ stejným tónem odpověděl Timur. „Jdu ti naproti.“

„To jsem rád, jenže tě nemám čím uhostit. Leda snad tímhle..." a Kvakin sáhl za košili a podával Timurovi jablko.

„Kradené?“ zeptal se Timur a kousl do jablka.

„Správně,“ přikývl Kvakin, „uhodls. ‚Zlatá reneta', ale škoda, že nejsou jak se patří dozrálá.“

„Jako ocet,“ zašklebil se Timur a jablko zahodil. „Chtěl jsem se tě zeptat. Neviděls na domě číslo třicet čtyři takovýhle znak?“ a ukázal prstem na hvězdu, vyšitou na košili.

„Viděl,“ řekl Kvakin a zpozorněl. „To máš tak, kamaráde, já vidím všechno, ve dne v noci..."

„Tak pro podruhé: Jestli ještě jednou ve dne nebo v noci takový znak uvidíš, utíkej odtamtud, jako by ti paty hořely.“

„Ale, ale, komisaři,“ protahoval slova Kvakin, „ty ses nějak rozkurážil. Tak dost řečí. Stačí..."

„Ale, ale, atamane, jaký jsi najednou tvrdohlavec,“ klidně řekl Timur. „A teď si sám zapamatuj a celé té své bandě vyřiď, že jsme s vámi mluvili naposledy.“

Nikdo by podle jejich vzhledu neřekl, že se tu nebaví dva dobří přátelé, ale opravdoví protivníci. A proto se také

Olga zeptala mlékařky, co je to za hocha, který se tu radí s uličníkem Kvakinem.

„Nevím," odpověděla mlékařka, „jistě to bude zrovna takový prevít. Všimla jsem si, že se nějak podezřele točí kolem vaší chaty. Ty si dej pozor, aby nenabouchali sestřičce."

Olga se opravdu znepokojila. Se zlostí se podívala na oba chlapce a vešla na verandu. Postavila mléko, zamkla dveře a šla hledat Žeňu, která se už dvě hodiny neukázala doma.

Timur se vrátil na půdu k chlapcům a vyložil jim průběh setkání s Kvakinem. Bylo rozhodnuto poslat Kvakinově bandě písemné ultimatum.

Chlapci se bez hluku dostali s půdy do sadu a přes ploty se rychle rozběhli na všechny strany. Timur přišel k Žeňce.

„Tak co, teď už tomu rozumíš?" zeptal se jí.

„Rozumím," kývla Žeňa, „jenže ne všemu. Vysvětli mi to ještě líp."

„Tak lez dolů a pak pojď za mnou. Sestru stejně nemáš doma."

Když slezli s půdy, Timur odstavil žebřík.

Setmělo se, ale Žeňa šla za Timurem s plnou důvěrou.

Zastavili se u domku sousedky mlékařky. Timur se rozhlédl. Kolem nebylo nikoho vidět. Sáhl do kapsy pro tubu s olejovou barvou a prohlédl si hvězdu, namalovanou na vratech. Hořejší cíp byl opravdu křivý jako had.

Timur jistou rukou opravil hvězdu.

„Řekni proč?" zeptala se Žeňa. „Proč to všechno děláš? Co to znamená?"

Timur schoval barvu do kapsy, utrhl list lopuchy a utřel si barvou zamazaný prst. Pak se podíval Žeňce do očí a řekl:

„To znamená, že z toho domu odešel někdo do Rudé armády. A od té doby je tenhle dům pod naší ochranou. Ty máš otce v armádě, viď?“

„Mám,“ vydechla Zena, „je důstojník.“

„Tak jsi taky pod naší ochranou.“

Zastavili se před vraty dalšího domku. I tady byla rudá hvězda, jenomže její cípy byly obtaženy černou čarou.

„A z tohohle domu,“ vysvětloval dále Timur, „taky odešel voják do armády. Ale už nežije. To je domek lejtěnanta Pavlova, který nedávno padl na hranicích. Teď tu žije jeho žena s malou dcerkou. To je ta, ze které Hejka nemohl dostat, proč pláče. Žeňko, až se ti to hodí, udělej jí něco pro radost.“

Timur to řekl prostě, ale Žeňce proběhl po zádech mráz, přestože byl teplý, skoro dusný večer.

Mlčela a dívala se. A jenom proto, aby něco řekla, zeptala se:

„A je Hejka hodný?“

„Je,“ odpověděl Timur, „jeho táta je námořníkem na válečné lodi. Hejka často nadává malému Kolokolčikovi, protože se pořád chlubí, ale jak je trochu potřeba, zastane se ho.“

Ostrý, skoro zlostný hlas je donutil ohlédnout se. Volala Olga.

Žeňa se dotkla Timurovy ruky. Chtěla ho přivést a říci Olze, kdo to je. Nové, ještě ostřejší a chladnější zavolání jí od toho odvrátilo.

Provinile kývla na Timura, pokrčila rameny a pomalu šla k Olze.

„Evženie,“ řekla Olga tlumeně a se slzami v hlase, „já ti zakazuju bavit se s tímhle klukem. Rozumíš?“

„Ale, Olgo,“ šeptla Žeňa, „copak je s tebou?“

„Zakazuju ti stýkat se s ním,“ opakovala rozhodně Olga.

„Tobě je třináct, mně osmnáct. Jsem tvá sestra a starší. Když tatínek odjížděl, nakázal..."

„Ale, Olinko, ty tomu nerozumíš," zoufale řekla Žeňa. Celá se chvěla. Chtěla vysvětlovat, ospravedlnit se, ale nemohla. Mávla proto jen rukou a neřekla ani slovo.

Hned si šla lehnout, ale spát dlouho nemohla. Když konečně usnula, neslyšela ani, že někdo zaklepal na okno a přinesl telegram od otce.

Rozednilo se. Houkl dřevěný pastýřský roh. Stará mlékařka otevřela vrátka a vyhnala krávu k ostatnímu stádu. Ještě nebyla ani za rohem, když se její dvoreček rozezněl řinčením věder a vrzáním studničního rumpálu. Pět kluků se zahemžilo kolem studny a ozvaly se hlasy:

„Tahej!"

„Podej!"

„Toč!"

„Utíkej!"

„Vylej!"

Chlapci si v běhu cákali na bosé nohy, ale neustávali v běhu od studně k dubové kádi, kterou o překot plnili vodou.

K upocenému Simkovi, který bez přestání točil klikou, přiběhl Timur a zeptal se:

„Kolokolčikov tu nebyl? Ne? Tak zaspal. Hněte sebou, babka půjde za chvilku zpátky."

Timur přeběhl do Kolokolčikovovy zahrady a pod oknem zapískal. Odpověď žádná. Proto se chytil spodních větví stromu a vyšvihl se na úroveň okna ložnice. Se stromu viděl kus postele pod oknem a nohy zachumlané do přikrývky.

Timur hodil na postel kousek kůry a polohlasně zavolal:

„Koljo, vstávej! Slyšíš, Kolko!“

Spáč se ani nepohnul. Timur vyndal z kapsy nůž a uřízl si větvičku s háčkem na konci. Opatrně strčil prut do světnice, háčkem zachytil záhyb přikrývky a potáhl.

Lehká přikrývka lezla pomalu se spícího. Vtom se v ložnici ozval poděšený křik. S postele seskočil šedivý gentleman a nechápavě poulil oči. Byl jenom v nočním prádle a rukou hrabal po oživlé přikrývce, až se dostal k oknu.

Když se Timur ocitl tváří v tvář ctihodnému starci, sletěl se stromu jako kámen.

Gentleman rychle odhodil zachráněnou přikrývku, nasadil si brýle a sundal se stěny loveckou dvojku. Vystrčil ji z okna hlavněmi pánubohu do oken, zamhouřil oči a vystřelil.

Postrašený Timur se zastavil až u studně. Uvědomil si svůj omyl. Měl spícího gentlemana za Kolju a starý doktor si zase popletl Timura s lupičem.

V té chvíli uviděl starou mlékařku vycházet z domu s vědry na vodu.

Timur skočil za akát a pozoroval.

Babka nabrala vodu a namířila ke kádi. Aniž se podívala, obrátila vědro do kádě, ale hned uskočila jako mladice. Voda z vědra pleskla o hladinu vrchovaté kádě a přelila se přes okraj na zem.

Mlékařka zavrtěla hlavou, udiveně zavzdychala a obešla káď. Nabrala vody do dlaně a přičichla k ní. Pak se rozběhla ke kolně a zkoušela, není-li poškozen zámek. Když si to nijak nemohla sama vysvětlit, zatloukla na sousedovo okno.

Timur se zasmál a vyšel ze své skrýše. Teď si musil

pospíšit. Slunce stoupalo, Kolja Kolokolčikov se dosud ne objevil a vedení nebylo opraveno.

Po cestě k boudě nahlédl do okna Žeňčiny chaty.

U stolu vedle postele seděla Žeňa jen v trenýrkách a v tílku. Jednou rukou si neustále odhrnovala vlasy, padající do čela a cosi psala.

Když zahlédla Timura, nepolekala se, ba ani nebyla udivena. Jenom mu dala prstem znamení, aby nevzbudil Olgu. Schovala nedopsaný dopis do zásuvky a po špičkách vyšla ven.

Když se od Timura dověděla, co se mu stalo u Kolokolčikových, zapomněla na všechny Oliny zákazy a nabídla se, že mu vedení pomůže spravit sama.

Když byla práce hotová a Timur se měl k odchodu, řekla Žeňa:

„Ráda bych věděla, proč tě naše Olga nemůže ani vidět."

„No a vidíš," řekl nato rozhořčeně Timur, „můj strejda tě taky nemá rád."

Užuž by odběhl, ale Žeňa mu podala hřebínek:

„Počkej, musíš se učesat. Jsi celý rozježený."

Timur si neměl čas ani hrábnout do vlasů, když se z okna ozval Olin pohněvaný hlas:

„Žeňo, co tam zase děláš?"

Sestry stály proti sobě na verandě.

„Já ti tvé známé taky nevybírám," zoufale se bránila Žeňa. „Ty nevíš jaké? Takové v bílých oblecích. ‚Ta tvá sestra hraje móc pěkně na harmoniku!' Mó-óc pěkně. Kdyby si radši poslechl, jak hubuje. A abys věděla, už jsem o všem napsala tatínkovi."

„Evženie, ten kluk je lotr, uličník, a ty jsi hloupá," řekla Olga a snažila se vypadat klidně. „Piš si tatínkovi, jestli

chceš, ale uvidím-li tě ještě jednou s tímhle klukem, hned to tu zavřem a jedem zpátky do Moskvy. Ty víš, jak umím držet slovo."

„Abych nevěděla, ty tyranko," odpověděla skrz slzy Žeňa.

„A teď si tohle přečti," pobídla Olga sestru a položila na stůl noční telegram od otce.

Na telegrafním pásku stálo:

„Za několik dní projíždíme Moskvou tčk .Několik hodin pobudu bližší budu telegrafovat dodatečně tčk Táta."

Žeňa si utřela vlhké oči, políbila telegram a vzdychla:

„Tatínku, přijeď brzy, přijeď! Kdybys věděl, jak je Žeňce zle."

Do toho dvora, kde Hejka viděl, jak babka tluče děvčátko za ztracenou kozu, přivezli dva vozy polen.

Nabručená babka nadávala na vozky, kteří svalili polena uprostřed dvora, a snažila se tu změť nějak urovnat. Za chvilku se však udýchala a rozkašlala a musila si sednout na zápraží. Když si trochu odpočinula, vzala kropičku a šla na zahrádku. Na dvoře zůstal jenom Ňurčin tříletý bratříček, zřejmě velmi energický a pracovitý človíček, protože se hned chopil polínka a začal mlátit do lavice a převrácené díže.

Této chvíle využil Simka Simakov, který se až dosud věnoval lovu ztracené kozy. Jednoho ze svých lovců postavil k plotu zahrádky a s ostatními vnikl jako vítr na dvůr.

Malému nasypal do otevřené pusy hrst jahod a do ruky mu strčil pestré peříčko ze sojky. Potom se parta dala do uklízení polen ke kolně.

Simka se rozběhl zjistit, co dělá babka. Ta odložila kro-

picí konev, pomalu natrhala okurek, naskládala je do zástěry a zamířila zpátky na dvůr.

Simka Simakov zašramotil klackem na desky plotu.

Babka zpozorněla. Simka zvedl klacek a rozhýbal jím větve jabloně.

Babce se asi zazdálo, že někdo chce vlézt přes ohradu na jablka. Rychle vysypala okurky ze zástěry, utrhla bohatý trs kopřiv a postavila se pod ohradu.

Simka znovu nahlédl škvírou, ale babku už neviděl. To ho znepokojilo. Chytil se rukama ohrady a chtěl se vytáhnout, aby se rozhlédl.

Vtom však babka vyskočila ze svého úkrytu a s vítězným pokřikem šlehla kopřivami po Simkových rukou.

Simka seskočil, a mávaje popálenýma rukama, dal se za svým mužstvem, které po vykonané práci úprkem opouštělo dvůr.

Na dvoře osaměl hošík s pírkem v ruce. Vzal do ruky třísku a odnesl ji na srovnanou hromadu. Pak se vážně vrátil, sebral větvičku a pečlivě ji přiložil k ostatnímu dříví.

Babka se vrátila ze zahrádky a s vytřeštěnýma očima hleděla na uklizená polena a hospodařícího človíčka.

„Kdopak to tu za mne pracuje, a?“

Klouče se otočilo:

„Copak nevidíš? Já tady pracuju.“

Přišla mlékařka a obě babky se začaly radit o podivných příhodách s vodou a dřívím. Zkusily dostat nějaké vysvětlení od vnoučete, ale capart mnoho nevěděl. Řekl jenom, že přišli jacísi lidé, nasypali mu do pusy jahody a přidali ještě pírko. Prý mu také slíbili přinést zajíčka s dlouhýma ušima a rychlýma nohama. Pak začali tahat dříví a nakonec utekli.

Ve vrátkách se objevila Ňurka.

„Ňurko,“ zeptala se babka, „nevidělas nikoho na našem dvoře?“

„Vždyť jsem hledala kozu,“ unyle odpověděla Ňura. „Od samého rána lítám po lese a po lukách ...“

„Ukradli ji,“ postěžovala si babka mlékařce. „A kdybyste věděla, co to bylo za kozu. Beránek, a ne koza. Učiněný beránek.“

„Já vím, beránek,“ zabručela Ňura, „jak si usmyslila trkat, tak člověk nevěděl, kam se má schovat.“

„Ty mlč, Ňurko, mlč! Nemehlo jedno,“ rozkřikla se babka. „Samozřejmě měla i kozí karakter, to se ví. Já ji chtěla prodat, víte? A oni ji, beránečka mého, ukradnou.“

Vrátka se s vrznutím otevřela a do dvora se vřítila koza

s rohy bojovně skloněnými. Rozběhla se přímo na mlékařku. Ta rychle uchopila těžkou konev a vyskočila na schůdky. Koza narazila rohy na stěnu.

Všichni si všimli, že koza má na rozích přidělanou destičku s nápisem:

Já jsem koza, koza hrozná,
všichni s cesty musí jít.
Naši ruku každý pozná,
každý, kdo chce Ňurku bít.

Za plotem se chechtali spokojení kluci.

Simka Simakov zabodl do země dlouhou hůl a začal kolem ní zbojnicky křepčit. Do skoku si prozpěvoval:

Nejsme banda uličníků,
ani žádní raubíři.
My jsme parta správných kluků,
chlapíci — pionýři!
Hej, hej — hop ...

A všichni rázem zmizeli jako hejno vlaštovek.

Práce měli ten den ještě mnoho, ale hlavní bylo: poslat Kvakinovcům ultimatum.

Jak se ultimatum píše, nevěděl nikdo. Proto se Timur zeptal strýce.

Strýc mu vysvětlil, že v každé zemi se píšou ultimata jinak, ale na každém se ke konci přidá ze slušnosti věta:

„Pane ministře, prosíme Vás, abyste přijal výraz naší nejhlubší úcty ..."

Pak se ultimatum doručí prostřednictvím vyslance nebo velvyslance vládcům nepřátelské mocnosti.

To se však Timurovi a jeho partě nelíbilo. Za prvé nechtěli Kvakinovi ani v nejmenším „vyrážet“ nějakou úctu a pak u jeho bandy neměli vůbec žádného vyslance. A tak se po krátké poradě usnesli poslat ultimatum po způsobu vzkazu Záporožců tureckému sultánu, který všichni viděli na Rěpinově obraze a o němž četli v knihách o slavných bojích kozáků s Turky, Tatary a Lachy.

Za šedými vraty s hvězdou černě olemovanou, v zahradě domku, který stál proti Žeňčině chatě, hrálo si na písku malé děvčátko. Jeho matka, mladá a hezká žena se smutným a unaveným obličejem, seděla v houpací židli pod oknem, na němž stála pestrá kytice polních květů. Na klíně měla hromádku otevřených dopisů a telegramů. Psali jí příbuzní a přátelé, známí i neznámí lidé.

Dopisy i telegramy byly laskavé a vřelé. Nesly se z dálky jako lesní ozvěna, která poutníka nikam nepřivolává, nic neslibuje, ale přece je potěchou a posilou. Dává znát, že člověk není v lese sám, že lidé jsou blízko.

Děvčátko vzalo do náručí panenku a vykročilo k plotu. Ani si nevšimlo, že drží hračku vzhůru nohama a že panenka vleče dřevěné ručičky a konopné cůpky po písku. Upřeně se dívalo na dřevěného pestrého zajíčka, který se spouštěl dolů s plotu. Zajíček lezl pomalu a směšně trhal pacičkou po balalajce, kterou držel v druhé nožičce.

Plavá holčička, nadšená tímto zázrakem, kterému na světě není rovno, upustila panenku a vztáhla ruce po zajíčkovi. A hodný zajíc jí spadl přímo do náruče. Nad plotem se objevila usměvavá Zeňčina tvář.

Děvčátko se podívalo na Žeňu a zeptalo se:

„To ty si se mnou hraješ?“

„Ano, já. Chceš, abych k tobě vlezla?“

„Ale když je tady plno kopřiv,“ starostlivě rozvažovalo děvčátko. „Včera jsem si tu popálila celé ruce.“

„To nic,“ řekla Žeňa a přelezla plot, „já se kopřiv nebojím. A teď mi ukaž, která kopřiva tě včera spálila. Tahle? Tak se podívej! Ráz, a už je vytržena. Dva, a už je pošlapaná a ještě na ni plivnem. Pojď, budeme si hrát. Ty si vezmi zajíčka a já si vezmu panenku.“

Olga z verandy viděla, že se Žeňa točí kolem cizího plotu, ale okřikovat ji nechtěla. Však se dnes naplakala už dost. Když však Žeňka přelezla plot a vlezla do cizí zahrady, Olga se rozzlobila a rozběhla se za sestrou.

Našla Žeňku hrající si s malým děvčátkem u smutné sousedky. Sousedka se právě usmívala nadšení malé, která tahala za provázek a směšný zajíček tlapkou hrál na balalajku.

Podle Žeňčina ustrašeného obličeje sousedka poznala, že se Olga zlobí.

„Nezlobte se na sestřičku,“ řekla Olze, „přišla si hrát s mou dcerečkou. Máme takový smutek...“ sousedka si vzdychla a odmlčela se. „Já pláču a ona... ani neví, že nám na hranicích zabili tátu.“

Teď byla v rozpacích Olga. Žeňa se na ni dívala s trpkou výčitkou.

„Já jsem tak sama,“ pokračovala sousedka. „Maminku mám až na Sibiři, bratři jsou v armádě a sestry nemám.“

Obrátila se k Žeňce a zeptala se:

„Ty květiny jsi mi přinesla ty, viď? Našla jsem je ráno na prahu.“

„Ne, já ne,“ rychle odmítla Žeňa. „To musel někdo jiný z našich.“

„Kdo?“ zeptala se Olga.

„Nevím," ulekaně řekla Žeňa. „Já jsem to nebyla a nic o tom nevím. Koukejte, koukejte, někdo sem jde."

Na cestě zahučelo auto a do vrátek vešli dva letci.

„Jdou ke mně," usmála se sousedka. „Zase mi budou nabízet, abych jela na Krym nebo na Kavkaz, na rekreaci nebo do sanatoria..."

Oba důstojníci se zastavili a pozdravili. Pravděpodobně slyšeli poslední slova, protože ten, který byl kapitánem se usmál a řekl:

„Ani na Krym, ani na Kavkaz. Do žádného sanatoria a ani ne na rekreaci. Ale vy jste si přála vidět se s matkou, že? Chtěli jsme vám říci, že vaše maminka dneska vyjela z Irkutska a jede sem. Do Irkutska byla dopravena zvláštním letadlem."

„Vy jste ji vezli?" radostně se ptala sousedka.

„My ne," odpověděl kapitán, „naši a samozřejmě i vaši soudruzi."

Přiběhla dcerečka a zblízka si prohlédla oba letce. Bylo vidět, že je na modrý stejnokroj zvyklá.

„Mami, prosím tě, udělej mi houpačku a já budu lítat sem a tam ... sem a tam... Daleko, jako náš táta."

„To ne, holčičko moje," zvedla sousedka děvčátko se země, „tak daleko mi neuleť ... jako táta."

Na Srázné ulici sešli se kluci, patřící k bandě Míšky Kvakina. Usadili se v trsech mateřídoušky za starou kapličkou, pomalovanou fousatými strejci i vyholenými anděly, kromě strašného vyobrazení posledního soudu s kotli, smolou a nezbednými čerty. Začali hrát karty.

Peníze neměli, proto hráli o pohlavky, o „buráky" nebo o „nebožtíka". S tím nebožtíkem to bylo tak: Kdo prohrál, tomu zavázali oči a položili ho na záda do trávy. Do ruky

mu dali hůl jako svíčku. Tou holí se měl ohánět po svých kumpánech, kteří se ho snažili přimět k životu tím, že ho kopřivami šlehali po holých nohou a rukou.

Hra byla v plném proudu, když se za ohradou ozval hlas trubky.

To se ohlašovali vyslanci Timurovy party, stojící na druhé straně plotu.

Vrchní trubač Kolja Kolokolčikov třímal v ruce lesknoucí se trubku a bosonohý Hejka svitek z balicího papíru.

„Copak se tu děje?“ nakoukl přes ohradu Kvakinův kumpán, zvaný Bidlo. „Začíná komedie nebo jste od cirkusu? Ty, Míško, prašť kartama,“ obrátil se k hrajícím, „přišla za tebou nějaká ceremonie.“

„Už jsem tu,“ křikl Kvakin a vylezl na plot. „Hele, Hejka, já ti kynu. Copak to máš s sebou za smrkáče?“

„Vezmi si tadyhle dopis,“ podával mu Hejka ultimatum, „a dáváme vám čtyřiadvacet hodin na rozmyšlenou. Pro odpověď si přijdu zítra v tolik hodin jako dnes.“

Kolja Kolokolčikov, rozzlobený proto, že ho nazvali „smrkáčem“, zuřivě foukl do trubky a zatroubil konec návštěvy. Oba timurovští parlamentáři neřekli už ani slovo a sledováni zvědavými pohledy kluků, sedících na ohradě, důstojně odcházeli.

„Copak nám to asi poslali?“ dumal Kvakin, prohlížeje si zalepený svitek. „Tak, tak, žili jsme, hodovali a najednou trouby jak u Jericha. A ať mi uschnou nohy, jestli tomu rozumím.“

Roztrhl obálku a začal číst:

„ -Atamanu bandy na vykrádání cizích sadů, Michajlu Kvakinovi...' To je mně,“ řekl Kvakin. „Píšou jak se patří i s tituly... ,a jeho vypráskanému kumpánu Petru Pjatakovovi, kterému se říká Bidlo.' Tak to je zas tobě,“ s uspokojením poznamenal Kvakin k Bidlovi. „Panečku, ale

dali ti tady: ‚vypráskanému', to je přeci slovo ... ‚a s nimi i celé jejich ostudné bandě patří toto ultimatum.' Copak to asi může znamenat?“ posměšně se zeptal Kvakin. „Jistě to bude nějaká nadávka nebo ještě něco horšího.“

„To je takový mezinárodní slovo! Budou nás mlátit,“ vysvětlil ostříhaný Aljoška.

„Tak to mají napsat srozumitelně,“ řekl Kvakin, „tiše, čtu dál: ‚Článek první. — Protože vaše banda krade v noci v cizích sadech, kde mají na vratech namalovaný náš znak — rudou hvězdu, i v těch, kde je hvězda se smutečním okrajem, nařizujeme vám, zbabělým lumpům ...' "

„Jen se podívejte, jak ti smradi nadávají,“ zavrtěl Kvakin hlavou a marně se pokusil o úsměv, „a jak to složili! Mají tu i čárky. ‚... lumpům, abyste poslali svého atamana Kvakina a jeho kumpána Bidla na to místo, které vám zítra naši parlamentáři ukážou. Kvakin bude mít seznam všech členů Vaší ostudné bandy ...

V tom případě, že byste náš rozkaz nesplnili, vyhrazujeme si úplnou volnost jednání.' "

„Co tu melou o volnosti?“ zeptal se Kvakin. „Vždyť jsme je ještě nikam nezavírali.“

„To je taky mezinárodní slovo. Budou nás mlátit,“ znovu vysvětlil ostříhaný Aljoška.

„Tak bych to tak napsal,“ řekl zlostně Kvakin. „Škoda, že se Hejka ztratil. Ten si už jistě dlouho nezabrečel.“

„Ten by nebrečel,“ řekl ostříhaný, „Hejkův bratr je námořník.“

„No a?“

„A táta je taky námořník. Hejka brečet nebude.“

„A oč jde tobě u toho?“

„O to, že můj strejda je taky námořník.“

„Podívejte se na toho troubu! Spustil námořnickou,“ rozkřikl se Kvakin. „Brácha, táta, strejda ... no a co z toho?

Nech si, Aljošo, narůst vlasy. Slunce ti nahřívá mozek. A co ty tam huhňáš, Bidlo?“

„Já říkám, že ty dva jejich ceremoníky musíme zejtra chytit a celý Timkově partě řádně vyprášit kalhoty,“ navrhl Bidlo, uražený tónem ultimata.

Tak to bylo i přijato.

Kvakin pozval Bidla stranou ke zdi, na níž svalnatí čerti tahali do pekla řvoucí a vzpírající se hříšníky, a zeptal se:

„Poslouchej, to tys byl na jabkách v tý zahradě, kde mají holčičku, co jí zabili tátu na frontě?“

„Já. A co?“

„Jen to, že se na všechny Timkovy značky vykašlu a nařežu mu, kdy budu chtít, ale…"

„Počkej,“ zarazil ho Bidlo, „co mi tady ukazuješ prstem na ty čerty?“

Kvakin stáhl koutky úst a pomalu řekl:

„Jsme kamarádi, Bidlo, ale řeknu ti, že mi jako člověk vůbec nepřipadáš. Spíš mi připadáš jako tenhleten čert…"

Ráno mlékařka nezastihla tři ze svých stálých zákazníků a na trh bylo pozdě. Vzala proto konev do ruky a vypravila se nabízet mléko dům od domu.

Dlouho chodila bezúspěšně a konečně se zastavila u Timurovy chaty.

Za plotem uslyšela tichý příjemný hlas. Někdo si prozpěvoval. Mlékařka se zaradovala. Domácí tu jsou, snad tu něco utrží.

Otevřela vrátka a zpěvavě ohlásila:

„Mlíkóó! Kdo potřebuje mlíko?“

„Dejte litr,“ ozval se basový hlas.

Mlékařka postavila konev, a než ji otevřela, objevil se před ní rozcuchaný a otrhaný stařík s tureckou šavlí v ruce.

„Já totiž, vašnosti, mlíko prodávám a ptala jsem se…" drmolila popletená babka a prohlížela si podivný, ozbrojený zjev. „Božínku, jak vy vypadáte ukrutně. A načpak máte šavli? To s ní kosíte trávu?"

„Nalejte litr mléka. Džbánek je na verandě na stole," přerušil ji stařík a zabodl šavli čepelí do země.

„Nebylo by lepší koupit si kosu?" radila mlékařka a při nalévání mléka se ustrašeně ohlížela po podivínském dědkovi. „Šavli byste měl zahodit. S takovouhle zbraní můžete jednoho přestrašit až k smrti."

„Kolik budu platit?" zeptal se stařík a sáhl do kapsy širokánských kalhot.

„Jako obyčejně," vypravila ze sebe babka, „dva ruble osmdesát. Já na lichvu nejsem."

Stařík lovil v kapse a najednou vyndal starý, odřený revolver.

„Já, tento…," zabrebentila babka a chopila se konve, „peníze až potom. Vždyť nehoří…" a rychle vyklusala cestičkou, prolétla vrátky, která zapomněla zavřít, a s ulice se rozkřikla:

„Do blázince s tebou, starý popleto. Za mříží by tě měli držet, a ne nechávat takové běhat na svobodě. Tak, pod zámkem v blázinci."

Stařík pokrčil rameny a právě vylovenou třírublovku strčil zpátky do kapsy. Současně musil schovat za zády revolver, protože po cestičce k němu kráčel šedivý gentleman, doktor F. G. Kolokolčikov.

Doktor šel vzpřímen, až trochu prkenně. Opíral se o hůlku a tvářil se velmi vážně a soustředěně.

Když spatřil podivného staříka, gentleman se zastavil, zakašlal, usadil si lépe brýle a zeptal se:

„Mohl byste mi, příteli, říci, kde najdu majitele tohoto obydlí?"

„Tady žiju já," krátce odpověděl stařík.

„V tom případě," pokračoval doktor a dotkl se rukou slaměného širáku, „mi laskavě řekněte, není-li jakýsi chlapec jménem Timur Garajev vaším příbuzným."

„To ano," odpověděl stařík. „Tento jakýsi chlapec je můj synovec."

„To je mně velmi nepříjemné," prohlásil šedivý gentleman a odkašlal si. „Ale váš synovec se dnes pokusil vyloupit můj dům."

„Co?" udivil se stařík. „Můj Timur vás chtěl oloupit?"

„Jen si představte," prohodil gentleman a snažil se nahlédnout za starcova záda, „pokusil se využít mého spánku, aby odcizil mou zánovní bavlněnou přikrývku."

„Kdo?! Timur vás okradl? Uloupil vám přikrývku?" udivil se stařík a překvapením mu klesla i ruka s revolverem.

Ctihodný gentleman se zděsil úplně. Zahájil se vší důstojností taktický ústup a přitom starce tišil:

„Já bych to nikdy netvrdil, kdyby nebylo faktů. Fakta, vážený, jsou... Ne, prosím, nepřibližujte se ke mně! Opravdu nevím, jak tomu rozumět, ale vaše podivné chování..."

„Poslouchejte," řekl stařík a přistoupil k doktorovi, „říkám vám, že se musí určitě jednat o omyl."

„Prosím, vašnosti,"' zvolal gentleman, nespouštěje oči s revolveru, „náš rozhovor začíná mít nežádoucí, řekl bych našeho věku nedůstojný charakter."

Došel pozpátku až k vrátkům, rychle vyběhl na ulici a ještě za plotem opakoval:

„Ano, naprosto nedůstojný..."

Stařík došel k vrátkům v tom okamžiku, kdy se prchající gentleman potkal s Olgou, která se šla koupat.

Stařík zamával na Olgu a cosi na ni zavolal. Gentleman však s kozlí hbitostí přeskočil příkop, chytil Olgu za ruku a energicky ji zavlekl za roh ulice.

To už se stařík neudržel a zachechtal se na celé kolo. Rozveseleně přidupl svou protézou a zanotoval:

Vy snad ani nevíte,
když nad mraky letité,
že do svítání cekala jsem vás ...

Pak si dřevěnou nohu čile odepjal, pohodil ji do trávy, strhl si paruku i šedou bradu a rozeběhl se domů.

Za necelých deset minut už mladý a veselý inženýr Georgij Garajev seběhl se schůdků ke kolně, vytáhl motocykl a našlápl jej. Křikl ještě na psa Ritu, aby pořádně hlídal, vyskočil do sedla a rozejel se hledat postrašenou Olgu.

V jedenáct hodin vyrazil Hejka s Kolkou Kolokolčikovem pro odpověď na ultimatum.

„Vypni prsa," nabádal Hejka Kolju. „Rázuj pořádně, vojensky. Vždyť jdeš jako house, když se batolí. Všechno máš na sobě pěkné. Košili, kalhoty i opasek, ale držíš se jako funebrák. Ty, nezlob se, říkám ti to poctivě. Proč se pořád olizuješ jazykem? Nech jazyk ležet, kde patří. A co ty tu chceš?" utrhl se Hejka na Simku Simakova, který se pojednou vynořil u cesty.

„Poslal mě Timur kvůli spojení," vysypal ze sebe Simka. „Když nevíš, nač je to dobrý, mlč! Vy si dělejte svou věc a mne si nevšímejte. Kolko, půjč mi trubku, já zatroubím. Nebuď tak důležitý. Hejko, proč sis nevzal něco na nohy? Copak vyslanci chodí bosky? No, jak chcete. Jděte si po svém. Já už letím. Hyjé, hop ..."

A Simka odcválal na pomyslném koni.

„To je ale žvásta," povzdechl si Hejka. „Namele sto slov, kde by stačily čtyři. Nikolaji, zatrub, ať vylezou na plot."

„Ať vyleze Michajl Kvakin," velel Hejka klukovi, který se na zatroubení objevil na plotě.

„Pojďte sem," ozval se za ohradou Kvakinův hlas, „máte volnou cestu."

„Nechoď," zatahal Kolka Hejku za rukáv. „Oni nás chytí a namelou nám."

„Myslíš, že se dají všichni do nás dvou?" zeptal se posměšně Hejka. „Jen trub, naše parta může jít všude."

Vešli rzivou brankou za ohradu a ocitli se před skupinou kluků, v jejichž čele stál Kvakin s Bidlem.

„Přišli jsme si pro odpověď," tvrdě řekl Hejka.

Kvakin se usmíval. Bidlo se mračil.

„Nejdřív si s vámi promluvíme," navrhl Kvakin. „Sedněte si, však nikam nespěcháte."

„Dejte nám odpověď," stál na svém Hejka, „pak s vámi budeme mluvit."

Bylo to podivné. Kdopak věděl, zda-li se ten ramenatý chlapec v námořnickém tílku jen naparuje nebo opravdu pevně stojí za tím, co řekl, protože ví, že je v právu. Hejka stál rozkročen a přimhouřenýma očima pozoroval Kvakina. Malý trubač vedle něho byl už celý pobledlý.

„Tady máš," řekl Kvakin a podal Hejkovi list papíru.

Hejka list vzal a podíval se. Na papíře byl kostrbatě nakreslen „dlouhý nos" a pod ním urážlivá nadávka.

Hejka klidně list roztrhal. V tom okamžiku je už kvakinovci chytili a zkroutili jim ruce za záda.

Parlamentáři se nebránili.

„Za to vaše ultimatum byste zasloužili po hubě," řekl Hejkovi Kvakin, „ale my nejsme tak zlí. My vás jen zavřeme tady do kapličky a půjdete odtud až večer oklepeme všechna jablka u domku číslo dvacet čtyři."

„To se vám nepovede," klidně prohlásil Hejka.

„A povede," vyjekl Bidlo a uhodil Hejku do nosu.

„Jen si mlať," řekl Hejka a přimhouřil oči, „můžeš mě praštit třeba stokrát a přece se vám nepovede. A ty, Koljo, se neboj. Uvidíš, že dneska uslyšíme svolávací signál číslo jedna."

Zajatce strčili do kapličky se zabedněnými okenicemi, zavřeli za nimi dvoje dveře a petlicí vnějších prostrčili silný klacek.

„Tak co?" křikl Bidlo za uvězněnými, „povede se nám to nebo ne?"

A zevnitř se ozvalo:

„Nic takového se vám už nikdy nepovede, zloději!"

Bidlo si odplivl.

„Jeho bratr je námořník," zamyšleně řekl ostříhaný Aljoška, „slouží s mým strejdou na jedné lodi."

„Co ty pořád sejčkuješ?" výhružně zabručel Bidlo, „kapitáne jeden."

„Drželi jsme mu ruce a tys ho tloukl. To ses vyznamenal."

„Když je ti to líto, tu máš taky jednu," rozzlobil se Bidlo a uhodil Aljošku.

Aljoška skočil na Bidlo, svalili se a začala rvačka. Ostatní je tahali za ruce a za nohy, aby je roztrhli a přitom si nikdo nevšiml, že nad jejich hlavami v koruně lípy sedí Simka Simakov.

Když byl vzduch čistý, sjel po hladkém kmeni a přímo přes ploty a sady se hnal k partě, která se u řeky koupala.

Olga ležela na písečném břehu a četla. Žeňa se koupala.

Najednou ji někdo uchopil zezadu za ramena. Žeňa se obrátila.

„Nazdar," pozdravila štíhlá, černooká dívka, „já jsem Táňa a posílá mě Timur. Jsem taky z party. Timurovi je

líto, že jsi za něho od sestry dostala. Tvá sestra musí být hodně zlá, viď?“

„Nic mu nemusí být líto,“ šeptla Žeňa. „Olga není vůbec zlá. Ona už má takovou povahu. Copak sestra, nechtě sestru sestrou, ale počkejte až přijede tatínek.“

Obě vyšly z vody a vylezly po strmém břehu nedaleko pláže. Nahoře potkaly Ňurku.

„Tys mě poznala?“ radostně řekla Ňura Žeňce, „já tebe na první pohled. Timur je tamhle na druhém břehu. A já už vím, kdo nám našel kozu, kdo srovnal dříví a dal bratříčkovi jahody. Tebe taky znám,“ obrátila se k Táně. „Tys jednou seděla na zahrádce a plakalas. Po druhé neplač. To stejně nepomůže. Stojíš, rohatá, stůj, nebo tě hodím do vody,“ rozkřikla se na kozu, přivázanou u keře. „Pojďte, děvčata, vykoupeme se.“

Žeňa s Táňou se na sebe podívaly. Osmahlá Ňurka, podobná cikánce, se jim líbila.

Děvčata shodila šaty, vzala se za ruce a hurá k vodě.

„Pojďte, skočíme!“

„Najednou!“

Voda se rozstříkla a než se uklidnila, plesklo o hladinu ještě čtvrté tělo. To Simka Simakov jak byl, v trenýrkách a v tílku s rozběhem skočil do řeky.

Vystrčil mokrou hlavu nad hladinu a rázně začal sáhovat k druhému břehu. Po několika rozmaších se otočil a křikl:

„Je zle, Žeňo. Hejka s Koljou jsou v zajetí“

Olga šla pomalu od řeky a při chůzi četla knížku. V místech, kde strmá stezička křižuje cestu, uviděla Georgije s motocyklem. Pozdravili se.

„Jel jsem a najednou vidím, jak se procházíte a čtete.

Povídal jsem si, že na vás počkám a budete-li chtít, zavezu vás domů."

„To není pravda," nedůvěřivě řekla Olga. „Vy jste tu na mne čekal schválně."

„Vlastně máte pravdu," přiznal se Georgij. „Chtěl jsem si zalhat a vy jste mi na to přišla. Musím se vám omluvit, že jsem vás ráno vyděsil. Ten chromý stařík u vrátek, to jsem byl já. Zkoušel jsem si masku na zkoušku do divadla. Sedněte si, svezu vás."

Olga zavrtěla hlavou.

Georgij jí položil do knížky kytici.

Byla to pěkná kytička polních květů. Olga se začervenala, zrozpačitěla a hodila kytici na zem.

To Georgij neočekával.

„Poslyšte," řekl trpce, „vy pěkně hrajete a zpíváte. Oči máte také hezké a přímé, ale řekněte mi, co jsem vám udělal? Takhle se nechovají lidé, a n i... ani kdyby desetkrát studovali železobetonové vědy."

„Květiny u toho nemusí být," odpověděla Olga, která už litovala svého činu. „Já s vámi pojedu i bez květin."

Sedla si za Georgije a motocykl se rozběhl po prašné cestě.

Cesta se rozdvojila a motocykl vjel právě na tu, která vedla od letoviska do polí.

„Jedete špatně," křikla Olga, „domů jsme měli jet vpravo."

„Tady je lepší cesta," odpověděl Georgij, „veselejší..."

Projeli kolem stinného hájku. S pastviny se za nimi se štěkotem rozběhl ovčácký pes. Ale kdepak, aby je dohonil. Už byli daleko.

Jako dělový náboj zahučel kolem nich nákladní automobil. Cesta se stáčela a dole pod návrším se objevilo měs-

to. Uviděli tovární komíny, věže, železné a skleněné haly závodů...

„To je naše továrna," otočil se Georgij k Olze. „Před třemi roky jsme sem ještě jezdili na houby a na maliny."

Skoro v plné rychlosti projel motocykl zatáčkou.

„A teď domů," křikla Olga. „Rovnou domů."

Najednou motor zmlkl a motocykl se zastavil.

„Momentíček," řekl Georgij, „malá správka a hned pojedeme dál."

Opřel motocykl o strom a z kožené brašny vyndal klíče. Jedním začal přitahovat jakýsi šroubek a povolovat druhý.

„Koho v té vaší opeře hrajete, že máte takovou strašnou masku?" zeptala se Olga.

„Dědu-invalidu hraju," odpověděl Georgij, aniž přestal kutit u motocyklu. „Je to bývalý partyzán a trochu takový... Nu, podivín. Pořád se mu zdá, že nás nepřítel obelstí a překvapí. Je starý, ale bdělý. Krasnoarmějci jsou mladí, veselí a po službě chodí hrát odbíjenou. Děvčata tam taky mají..."

Georgij stáhl obočí a tiše zazpíval:

Za mraky černými měsíc zhas'
a lstivý nepřítel plíží se noční tmou.
Ve střehu, vlasti, stůj! Přišel čas.
Já stár jsem. Nemohu bránit už zemi svou.

Georgij změnil hlas a napodobil sbor:

Klidný buď, starce, klidný jen ...

„Jak tomu mám rozumět, — klidný —," zeptala se Olga a šátečkem si utírala prach se rtů.

„To znamená," odpovídal Georgij, poklepávaje klíčem po

hřídelce, „že se starý nemusí obávat, protože armáda je na svém místě... Vaše sestřička vám říkala, že jsme spolu mluvili?“

„Říkala a taky jsem jí za to vyhubovala.“

„To jste neměla. Je to milé děcko. Jen jsem řekl ‚a', vypálila na mne ‚bé'.“

„S tím milým děckem si člověk užije trápení,“ opakovala Olga. „Točí se kolem ní nějaký kluk. Říkají mu Timur. Je z bandy toho uličníka Kvakina. Pořád se motá kolem naší chaty a já nejsem s to ho vyprovodit.“

„Timur?“ odkašlal si Georgij, „on taky patří do té bandy? Já myslím, že on ... tedy k nim... Ale nechme toho. A vy si z toho nic nedělejte. Já to už zařídím, aby se kolem vašeho domu netoulal. Olgo, proč vy nestudujete na konservatoři? Copak se vám líbí na inženýrství? Já jsem inženýr a co z toho?“

„Jste snad špatný inženýr?“

„Proč špatný?“ přiblížil se Georgij k Olze a poťukával nyní po jakési jiné součástce motocyklu. „Vůbec nejsem špatný, ale vy moc hezky hrajete a zpíváte.“

„Poslyšte,“ poodešla od něho Olga, „já nevím, jaký jste inženýr, ale motocykl spravujete nějak podivně.“

„Nic nedělám podivně,“ ohradil se Georgij, „tak, jak je třeba, tak se spravuje.“

Pak křepče vyskočil, naposled klepl klíčem do rámu a prohlásil:

„A už je to v pořádku! Olgo, váš otec je důstojníkem?“

„Ano.“

„Vida, já jsem taky důstojník.“

„Teď se ve vás už nevyznám,“ pokrčila Olga rameny. „Jednou jste inženýr, pak zpěvák a nakonec ještě důstojník. Nejste ještě ke všemu letec?“

„Letec ne,'“ usmál se Georgij. „Letci, ti to mlátí shora

bombami a my jdem po zemi, přímo skrz železo i beton, rovnou do srdce."

A po chvilce kolem nich ubíhala pole i luka, říčka i hájky a zanedlouho vjeli mezi chaty.

Hluk motoru vylákal Ženu na verandu. Když uviděla Georgije, zarděla se a utekla zpět. Zatím však už Olga vešla do chaty a Žeňa se jí vrhla kolem krku:

„Kdybys věděla, jak dnes vypadáš šťastně," řekla Žeňka trošinku závistivě.

Kvakinovci si smluvili schůzku na večer. Za soumraku se měli sejít za plotem sadu u domku dvacet čtyři. Všichni se rozběhli po svém. U kapličky zůstal jen Bidlo.

Zajímalo ho, proč zajatci nevolají o pomoc a nekopou do

dveří. Ba, ani neodpovídali na Bidlovy otázky a nadávky.

Bidlo vymyslil lest. Otevřel vnější dveře a tiše vešel do kamenné chodbičky. Zdržoval i dech, jen aby se zajatci domnívali, že už jsou docela sami.

Přitiskl ucho ke klíčové dírce a naslouchal. Vtom se však vnější dveře s rachotem zavřely a podle šramocení bylo jasno, že kdosi zavřel zvenku na petlici.

„Kdo je tam?“ křikl Bidlo a vrhl se ke dveřím. „Nehraj si, nebo dostaneš za ucho.“

Nikdo mu neodpověděl. Zaslechl jen cizí tlumené hlasy zvenčí. Zaskřípěla okenice. Kdosi se mříží okna domlouval se zajatci.

V kapličce se rozlehl smích. Bidlovi se málem udělalo špatně. Vnější dveře se rozlétly a před Bidlem se objevil Timur, Simakov a Ladygin.

„Otevři druhé dveře,“ velel Timur, aniž by se hnul s místa. „Otevři je sám nebo bude zle.“

Bidlo neochotně odsunul závoru na vnitřních dveřích. Hejka s Koljou vyšli na svobodu.

„Vlez si na jejich místo,“ přikázal Timur. „Hni se, hni, hulváte. Nemáme čas se s tebou dlouho bavit.“

Za Bidlem zapadly vnitřní i vnější dveře. V petlici klapl těžký visací zámek.

Timur vzal kus papíru a tlustou modrou tužkou napsal:

„Kvakine, hlídat už nemusíte. Je zamčeno a klíč mám já. Večer přijdu na určené místo.“

Potom se všichni schovali. Za pět minut přišel Kvakin. Přečetl si vzkaz, zkusil, je-li zámek dost pevný a s úsměvem se měl k odchodu.

Z nitra kapličky se ozvalo hulákání a rány do dveří. Kvakin se pomalu otočil a lhostejně bručel:

„Jen si tluč, Hejko, tluč. Do večera můžeš tlouct a bude ti to houby platný...“

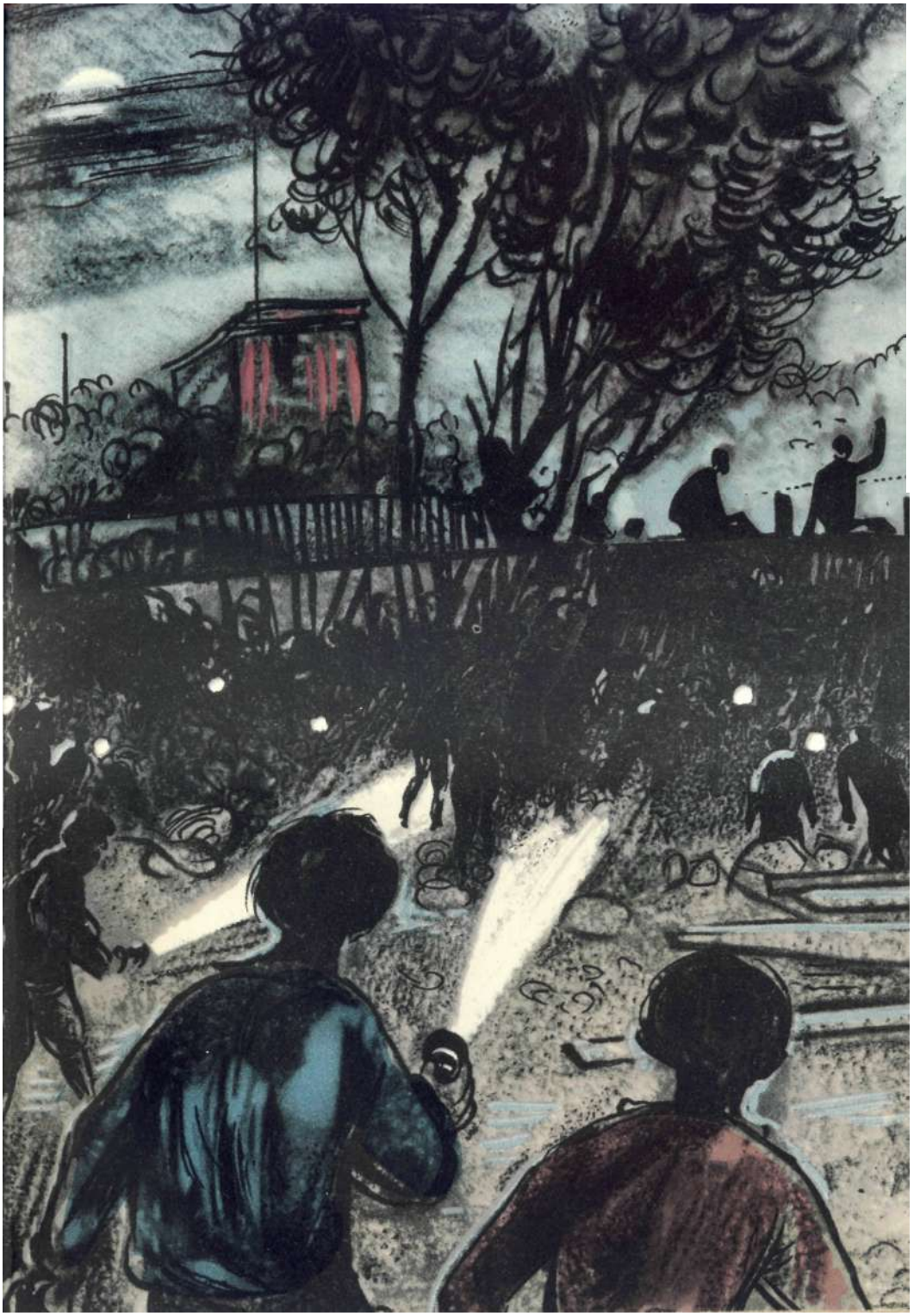

Před západem slunce zaběhl Timur se Simkou na náměstí, mezi budky trhovců. Bud tu bylo mnoho. Prodávali tu zeleninu, limonádu, pečivo, zmrzlinu, ovoce… A na samém kraji stála bouda, která byla otevřená jen na výroční trh. To byl krám družstva obuvníků.

Timur se Simakovem vešli dovnitř a zanedlouho se opět objevili venku.

Za chvíli se roztočilo kormidelní kolo na půdě kolny a po provázkovém vedení se rozběhly signály, vyzývající všechny členy party do pohotovosti.

Začaly se scházet posily. Na prostranství před kolnou už bylo nějakých dvacet nebo třicet chlapců a stále přicházeli noví.

Táňu a Ňuru poslali domů. Žeňa nepřišla. Měla za úkol hlídat Olgu, aby nevyšla do sadu.

Na půdě řídil signály sám Timur.

„Opakuj signál k číslu šest," polohlasně požádal Simka. „Nikdo tam neodpovídá."

Dva chlapci malovali na kousku překližky jakýsi nápis.

Přiběhl průzkum a hlásil, že Kvakinova banda se schází u plotu domku dvacet čtyři.

„Připravte se," velel Timur, „vyrazíme."

Odešel od kola a zatáhl za motouz pod oknem. Nad střechou boudy se objevil rudý praporek, mírně se vlnící ve skoupém světle měsíce. Tím bylo dáno znamení k boji.

Podél plotu domku dvacet čtyři se plížilo asi deset kluků. Ve stínu se zastavili a ozval se Kvakinův hlas:

„Už jsou tu všichni až na Bidla."

„Ten se vyzná,'" poznamenal kdosi. „Už je jistě v zahradě a vybírá si nejlepší stromy."

Kvakin vytáhl už předem vyviklané hřeby a uvolnil dvě latě z ohrady. Jeden po druhém lezli kluci dírou do sadu.

Poslední, byl to ostříhaný Aljoška, zůstal u otvoru jako strážný.

Z příkopu plného lopuch a kopřiv vyhlédlo pět hlav. Čtyři ihned zase zmizely, jen ta, patřící Koljovi Kolokolčikovovi, trčela dál nad trsy zaprášených listů. Čísi ruka se vynořila, klepla Kolku po temeni a hlava zmizela.

Strážný Aljoša se ohlédl. Všude bylo ticho. Strčil hlavu do díry v plotu, aby se podíval, co se děje v sadu.

Z příkopu vyrazily tři stíny a v příštím okamžiku uchopily silné paže Aljošku za ruce a nohy a odhodily ho od ohrady. Strážný neměl čas ani vykřiknout. Podíval se na útočníky a udiveně zašeptal:

„Hejko, kde ses tu vzal?“

„Vzal jsem se,“ sykl Hejka, „a ty mlč! Jestli pípneš, zapomenu, že ses mě zastával.“

„Dobře, budu mlčet,“ souhlasil Aljoška, ale v té chvíli vrazil prsty do úst a pronikavě hvízdl.

Vzápětí už měl na ústech širokou Hejkovu dlaň a ostatní chlapci ho hbitě táhli dál od nebezpečného místa.

Kvakin uslyšel hvizd a zarazil se. Zazdálo se mu, že se keře v koutě zahrady hýbají.

„Bidlo,“ zavolal dušeně, „to se tam ty schováváš?“

„Míško, palbu!“ křikl kdosi. „Jdou sem domácí.“

Ale nebyli to domácí.

Mezi stromy a keři bleskly desítky světel elektrických lampiček. Oslepovaly oči překvapených kvakinovců a sunuly se stále blíže.

„Palte, neustupujte!“ křikl Kvakin a sáhl za košili pro jablko. Mrštil jím na blížící se světla. „Trhejte baterky i s rukama! To je Timurova parta. Určitě tu je Timka.“

„A taky Simka,“ houkl z křoví Simakov. A se strany angreštů se objevila nová světla.

„Je jich moc," zařval Kvakin. „Kluci, pryč odtud. Přes plot."

Překvapená banda se dala na útěk k plotu. Padali jeden přes druhého, naráželi do sebe hlavami, nadávali a za plotem skákali přímo do rukou partě vedené Hejkou a Ladyginem.

Měsíc se schoval do mraků a ve tmě bylo slyšet jenom:

„Pusť!"

„Nech mě!"

„Já tě..."

„Stůj!"

„Tiše!" ozval se Timurův hlas. „Zajatce nebijte. Hejko, ke mně!"

„Tady jsem."

„Odveď všechny na místo."

„A když nebudou chtít?"

„Tak je odneseme. Se vší slávou jako korouhve na procesí."

„Pusťte mě, kluci," ozval se čísi plačtivý hlas.

„Kdo tam huláká?" zeptal se rozzlobeně Timur. „Lumpárny dělat, to jste hrdinové, ale jak se na vás dupne, brečíte. Hejko, odveď je."

Zajatce odvedli k ševcovskému krámu na tržišti. Jednoho za druhým strčili dovnitř.

„Michajla Kvakina pošlete ke mně!" řekl Timur.

Dva chlapci přivedli Kvakina.

„Hotovo?" zeptal se Timur.

„Všichni jsou pod zámkem," odpověděl kdosi.

„A ty si jdi," řekl Timur Kvakinovi. „Nikdo se tě nebojí ani tě nepotřebuje... Ty jsi tak právě pro legraci."

Kvakin čekal, že ho budou bít. Teď nechápavě stál s hlavou sklopenou.

„Můžeš jít," opakoval Timur. „Tady máš klíč od kapličky a pusť na svobodu svého pobočníka Bidla."

Kvakin se nehýbal.

„Pusť naše kluky," řekl zamračeně, „nebo mě zavři s nimi."

„Ne," odmítl Timur. „S tím už je konec. Ti už s tebou nemají nic společného a ty s nimi taky ne."

Za hvizdotu, halekání a smíchu Kvakin pomalu odcházel s hlavou mezi vysunutými rameny. Asi po deseti krocích se zastavil a křikl:

„Zbiju tě, zbiju do krve," vyhrožoval Timurovi. „Chytnu tě někde samotnýho a roztrhnu tě."

Domluvil a rychle zmizel ve tmě.

„Ladygine, můžeš jít se svou pětkou po svém," řekl Timur. „Jaký máš úkol?"

„Na Vasilkovské ulici odvalit břevna."

„Jděte!"

Od nádraží se ozvala píšťala lokomotivy. Přijel výletní vlak. U východu se objevili první cestující a Timur zahartusil na chlapce.

„Simakove, co máš ty se svou pětkou?"

„Jako vždycky," zasmál se Simka. „My jsme vodníci. Nanosíme vodu do domu číslo třicet osm v Petrokovské ulici."

„Tak na to," pobídl Timur. „A vy ostatní domů. Lidi jdou od vlaku."

Náměstím se ozvalo bouchání a řev. Noční cestující se zarazili. Hluk rostl. Okna okolních chat se osvětlila. Kdosi rozsvítil lampu nad krámkem obuvníků a ve světle se objevil nápis na překližkové destičce:

Nelitujte je!
Tady pod zámkem sedí banda, která
po nocích okrádá sady místních
obyvatel.
Klíč od zámku visí pod tímto nápisem.
Ten, kdo je bude chtít pustit, ať se
nejdřív podívá, nemá-li mezi nimi
známého.

Je k půlnoci. Tma skryla i hvězdu se smutečním okrajem na vratech domku. Se stromu před vchodem do domku visí čtyři provazy. Po chrastavém kmeni se spouští chlapec. Svazuje provazy, připevňuje hladkou destičku a zkouší, je-li nová houpačka dost pevná.

Tlustá větev se neznatelně kýve a provazy vržou na staré kůře. Vzlétl ze sna vyrušený pták. Je pozdě. Olga s Žeňou už dávno spí. Usnul i veselý Simakov, mlčenlivý Ladygin a ospalý Kolka. Hejka se samozřejmě vrtí ve spánku a cosi bručí. Statečný Hejka!

Věžní hodiny odbily tři čtvrti: Byl den — bylo dílo... Din-don, lili-bam.

Už je opravdu pozdě.

Chlapec seskočil s houpačky, rukama cosi hledal v trávě a na práh položil velkou kytici svěžích květů. Kytici, kterou natrhala Žeňa.

Pak Timur odchází.

Bylo nedělní ráno. Na oslavu vítězství sovětských vojsk u jezera Chasan uspořádali komsomolci karneval s koncertem. Park byl slavnostně vyzdoben.

Děvčata se rozběhla za květy. Olga si pečlivě žehlila

blůzku. Když pak uklízela všední šaty, vypadl z Ženčina sarafánu popsaný lísteček.

Olga si jej přečetla.

„Holčičko, nemusíš se doma bát. Všechno je v pořádku a já nikomu nic neřeknu. Timur."

„Co nikomu neřekne? Co je v pořádku? A proč se nemá bát? Co to má ta darebnice za tajnosti? Tak to ne. Tomu se udělá konec. Když tatínek odjížděl, řekl jasně, že člověk má dělat všechno rázně a rychle."

Na okno zaklepal Georgij.

„Olgo, musíte mi pomoci," řekl prosebně. „Přišla ke mně delegace a chtějí, abych jim něco zazpíval. Odříci jsem to nemohl. Takový slavný den dnes... Olgo, budete mě doprovázet na harmoniku?"

„Vždyť tam bude pianistka," namítla Olga. „To bude lepší než na harmoniku."

„A když já piano nechci. Já bych chtěl, abyste mě doprovázela vy, protože to líp vyjde. Já k vám skočím oknem, chcete? Zahoďte žehličku a vezměte si harmoniku. Tak už jsem tady. Tu máte harmoniku. Můžete jen mačkat klávesy a já budu zpívat."

„Poslyšte, Georgii," urazila se Olga, „oknem se neleze, jsou-li po ruce dveře."

V parku bylo živo. Přijížděla auta výletníků, vozy s obloženými chlebíčky, plné bečky a láhve, věnce salámu, cukroví i perníky.

Narukovalo mračno jízdních i pěších zmrzlinářů.

Pod stromy vyhrávaly gramofony a kolem nich se sesedli místní i přespolní. Na ubrousky si rozkládali jídlo a kalíšky na pití.

Spustila hudba. U vchodu do letního divadla se hádal

starý biletář s montérem, který se chtěl protlačit dovnitř v pracovní kombinéze, s brašnou s nástroji a velkým klíčem v ruce.

„Ne, ne, miláčku, dneska tě tam s inštrumenty pustit nemůžu. Dneska je, holenku, svátek. Ty si nejdřív zaběhni domů, pěkně se dej do pořádku, a pak sem."

„Ale, tatínku, vždyť se dnes neplatí. Proč bych tam nemohl?"

„Nepustím a ne! Tady se bude zpívat. Ještě že sis nevzal přes rameno telegrafní sloup. A ty, občane, se sem taky netlač," zastavil biletář druhého návštěvníka. „Tady se bude zpívat a hrát a tobě čouhá z kapsy flaška."

„Ale, otče," nesměle poznamenal napadený, „to já potřebuju. Já jsem totiž taky tenor."

„Nic takovýho, tenore," dupl stařík. „Tady ten bas s klíčem už poslechl. Tak odpal taky."

Žeňce chlapci prozradili, že přišla Olga s harmonikou. Žeňa zvědavostí poposedávala. Nemohla se dočkat až sestra vystoupí.

Konečně se na pódiu objevila Olga s Georgijem. Žeňce se zatajil dech. Bála se, že se jim lidé začnou smát.

Ale nikdo se nesmál.

Georgij s Olgou stáli na podiu usměvaví, prostí a veselí, že se Žeňce chtělo oba je obejmout.

Teď si už Olga dala řemeny na ramena a Georgij si odkašlal.

Georgij svraštil čelo a poněkud se shrbil. Teď se trochu podobal staříkovi a začal zpívat:

Třetí noc nespím již. A vidiny divné
v tíživém temnu jen zřím ...
V ruce zbraň svírám zas jak před léty kdysi
a jako tehdy já bdím.

Kdyby snad nepřítel na zem mou ruku vztáh',
den náš chtěl zahalit v dým ...
Stár jsem, však povstanu na prahu chaty své.
Zas půjdu do boje s horoucím srdcem svým . . .

„To je krása, inu to je pěkné," šeptala si Žeňa a z celého srdce jí bylo líto toho statečného staříka. „Jen hrej, Olinko, hrej. Skoda, že tě neslyší tatínek."

Po vystoupení se Olga s Georgijem vzali za ruce a šli se projít stromořadím.

„Povedlo se, že?" řekla Olga. „Ale kam se ztratila Žeňa, to nevím."

„Když jsme byli na podiu, viděl jsem ji v hledišti, jak křičí ‚bravo, výborně'. Pak k ní přišel..." Georgij se zarazil, ale hned dodal, „nějaký chlapec a oba se někam rozběhli."

„Jaký chlapec?" řekla znepokojená Olga. „Georgiji, vy jste starší, poraďte mi, co s ní mám dělat. Ráno jsem jí našla tenhle papírek."

Georgij si přečetl psaníčko. Svraštil čelo a zadumal se.

„ . . . nemusíš se bát. To je zrovna tolik, jako neposlouchej'. Ten kluk, kdyby mi tak přišel, já bych mu ukázala."

Olga schovala psaníčko a odmlčela se. Ale hudba hrála příliš zvesela a kolem bylo tolik smíchu, že se znovu vzali za ruce a rozběhli se parkem.

Na křižovatce se zarazili. Proti nim šel pár, který se také držel pevně za ruce. Byl to Timur s Žeňou.

Obě dvojice byly tak překvapeny, že se stačily pouze slušně pozdravit a šly dále svou cestou.

„Vidíte, to je on," řekla Olga a zatahala Georgije za rukáv.

„Vidím," odpověděl nejistě Georgij, „a nejlepší na tom je, že je to ten slavný Timur. Můj podařený synovec."

„Tak tys... Vy jste to věděl?“ rozzlobila se Olga. „Věděl jste to a nic jste mi neřekl?“

Rychle vyprostila svou ruku z jeho a rozběhla se zpátky. Po Žeňce s Timurem však nebylo už ani vidu ani slechu. Olga odbočila na jednu z postranních cestiček a málem narazila na Timura, stojícího před Kvakinem a Bidlem.

Olga přistoupila těsně k němu a přísně řekla:

„Vám tedy nestačí, že jste očesali všechny sady. Dokonce i stařenkám a malému osiřelému děvčátku. Nestačí vám, že před vámi utíkají i psi. Ty proti mně ještě navádíš sestřičku. Máš na krku pionýrský šátek, ale jsi... jsi lotr.“

Timur zbledl.

„To není pravda,“ řekl. „Vy o ničem nevíte.“

Olga jen mávla rukou a rozběhla se hledat Žeňu.

Timur stál a mlčel.

Kvakin s Bidlem byli také zaraženi.

„Tak co, komisaři,“ vypravil ze sebe konečně Kvakin, „tobě taky není vždycky do smíchu, viď?“

„To je pravda, atamane,“ odpověděl Timur. „Teď mi do smíchu není. Bylo by mi lip, kdybyste mě chytili a nařezali mi, než za vás poslouchat tohle...“

„Měls to říct,“ ušklíbl se Kvakin. „Já nic, to tihle dva. Vždyť jsme tu byli.“

„No, měls to říct a hned bys dostal na frak,“ dotvrdil rozradostněný Bidlo.

Kvakin takový souhlas od svého kumpána nečekal. Podíval se na něho mlčky a s trochou pohrdání. Timur stál a beze slova trhal lístečky s větve. Pak se obrátil a pomalu odcházel.

„Pejcha je to,“ řekl tiše Kvakin. „Brečel by, ale drží se.“

„Víš co?“ ozval se Bidlo. „Strčíme mu jich pár, ať se rozbrečí,“

A na dotvrzení svých slov hodil za Timurem šiškou.

Kvakin se studeně podíval na Bidla a skrz zuby řekl: „Timka má pejchu, to je pravda, ale ty, ty nemáš kromě prevítstva v sobě nic," a s rozmachem uhodil Bidla po hlavě.

Bidlo vyvalil oči, pak zaječel a dal se na útěk. Kvakin se pustil za ním, dvakrát ho ještě dosáhl pěstí, načež se vrátil pro ztracenou čepici. Oprášil si ji o koleno a koupil si velký kornout zmrzliny.

Mezi stánky vedle střelnice potkal Timur Hejku se Simkou.

„Timure," upozornil ho Simka Simakov, „hledá tě tvůj strejda."

„Já vím," řekl Timur. „Taky ho hledám."

„Přijdeš ještě sem?"

„Nevím."

„Timko," řekl neočekávaně měkce Hejka a vzal Timura za ruku, „co se to děje? Vždyť jsme nikomu nic zlého neudělali. Ty sám přece víš, že když je člověk v právu ..."

„Já vím... Nebojí se ničeho na světě. Ale bolí to stejně..."

Timur odešel.

Žeňa dohonila Olgu, když si odnášela domů harmoniku.

„Olinko!"

„Jdi ode mne!" odsekla Olga a dívala se jinam. „Já s tebou nemluvím a hned teď jedu do Moskvy. Pak si tu můžeš běhat, s kým chceš, třeba do rána."

„Ale, Olinko ..."

„Nemluvím s tebou. Pozítří jedeme zpátky do Moskvy. A budeme tam, dokud nepřijde tatínek."

„To je dobře. Tatínek, ten hned bude vědět, kdo má

pravdu. Ten není jako ty," plačky křikla Žeňa a rozběhla se hledat Timura.

Našla Hejku a Simakova a zeptala se, zda nepotkali Timura.

„Byl tu, ale musel domů," vysvětlil Hejka. „Strejda se na něho zlobí kvůli tobě."

Žeňka vztekle dupla nohou a skrz slzy řekla:

„Tak... Pro nic za nic aby lidi trpěli ..."

Obejmula bílý peň břízky, ale už tu byla děvčata a zvala ji:

„Žeňko, pojď rychle! Co je s tebou? Přišel harmonikář a na parketu se tancuje."

Popadly ji za ruce a rozběhly se k parketu, kde už podupávala děvčata v taktu veselé „Baryni".

„Ty pláčeš?" zeptala se Ňurka. „Nech toho, to nepomůže. To mne když babka tluče, ani nepípnu. Tak, děvčata, do kruhu!"

Protlačily se hradbou diváků a zamíchaly se mezi pestré blůzky, květované sukýnky a sarafány.

Když se Timur vrátil domů, zavolal ho strýc.

„Ty tvé noční výlety mě už nadobro omrzely," začal Georgij. „Už mám dost všech těch signálů, zvonků a telefonů ... Co to bylo za případ s doktorovou přikrývkou?"

„To byla zmýlená."

„Pěkná zmýlená. A za tím děvčátkem ze sousedství už neběhej. Její sestra tě nemá ráda."

„A proč?"

„To nevím. Ale jistě tady nějaká příčina bude. Co znamenají ty vaše schůzky ráno v sadu? Olga říká, že Žeňu navádíš k lotrovinám."

„Tak lže!" řekl pobouřeně Timur. „Je komsomolka a lže.

Když něčemu nerozuměla, měla se zeptat. Já bych jí byl všechno vysvětlil."

„Dobře. Ale zatím jsi jí nic nevysvětlil a proto ti zakazuju chodit k její sestře. A budeš-li vůbec podnikat nějaké podivné kousky, pošlu tě domů k matce."

Vstal a chtěl odejít.

„Strejdo," oslovil ho Timur, „copak tys dělal, když jsi byl malý? Jakpak jste si hráli?"

„My? No, skákali jsme, běhali, lezli po stromech, někdy jsme se taky poprali, ale našim hrám všichni rozuměli."

Olga chtěla Ženku vytrestat. Navečer odjela do Moskvy, aniž by sestřičce řekla slovo.

Doma neměla co dělat, a proto zašla k přítelkyni a seděla u ní skoro do deseti hodin večer.

Když přišla do bytu, našla na dveřích připíchnutý telegram.

Olga jej otevřela a přečetla. Byl od otce.

V podvečer, kdy se většina návštěvníků rozjížděla domů, zaběhla Žeňa s Táňou do chaty. Chtěli si zahrát odbíjenou a šly se přezout.

Když už měly cvičky na nohou, přišla sousedka, matka plavého děvčátka. Dcerka jí usínala v náručí.

Když se dověděla, že Olga odjela, zesmutněla.

„Chtěla jsem u vás nechat dcerušku," vysvětlila. „Mám jet do Moskvy naproti mamince a vlak přijede pozdě v noci."

„Tak ji tu nechte," nabídla Žeňa. „Co z toho, že Olga není doma. Já ji taky pohlídám. Položte ji semhle na postel a já si lehnu na druhou."

„Dcerka spí klidně, nepláče a probudí se až ráno," radostně řekla sousedka a uložila dítě na odestlanou postel.

Když sousedka odešla, rozhrnula Žeňa záclonku, aby bylo zvenčí vidět na postel a vyběhla s Táňou ven. Smluvily se tak, že po každé sadě se jedna z nich zaběhne podívat na spící dítě.

Jen děvčata zmizela mezi stromy, přišel pošťák s telegramem. Chvilku klepal, ale když mu nikdo neotvíral, zeptal se souseda, kde jsou domácí.

Soused řekl, že ještě před chvilkou viděl mladší dcerku u chaty a že jí telegram dá, až přijde.

Strčil si jej do kapsy, nacpal si dýmku a sedl si na lavičku u vrátek. Cekal dlouho a za chvíli místo Žeňky přišel znovu pošťák s novým telegramem.

„Něco se asi děje," řekl a požádal, „dejte jim, sousede, i tenhle, však musí každou chvilku přijít."

Soused podepsal potvrzení o příjmu a šel se podívat oknem do chaty. Viděl klidně spící dítě a vedle něho předoucí kotě. Z toho bylo patrno, že domácí nejsou daleko. Pootevřel okno a položil telegramy dovnitř tak, aby je při příchodu hned našli.

Žeňa se vrátila, ale telegramů si nevšimla. Přikryla dítě, zahnala kotě a šla si také lehnout.

Ležela a přemýšlela o tom, jaký bývá život spletitý. Sama nic nezavinila a Olga, zdá se, také nic zlého nedělá. A přece se s Olgou dnes po prvé v životě doopravdy pohněvaly.

Najednou dostala Žeňa chuť na žemli s marmeládou. Vyskočila z postele, rozsvítila a první co uviděla, byly telegramy na okně.

Srdce jí přestalo tlouci. Chvějícíma se rukama je otevřela a začala číst.

V prvním stálo:

„Od půlnoci do tří budu v Moskvě tčk Čekejte doma tčk Otec.“

A ve druhém:

„Přijeď ihned tatínek v noci doma Olga.“

Ženka se poděšeně podívala na hodiny. Bylo tři čtvrti na dvanáct. Rychle si oblékla šaty, zvedla z postele spící dítě a rozběhla se ven. Pak si to rozmyslela, položila dítě zpátky a horem pádem utíkala k mlékařce. Bušila do dveří tak dlouho, až se v okně objevila rozespalá hlava.

„Co tu mlátíš?“ nevrle se zeptala ospalá v okně. „Hned přestaň lumpačit!“

„A já nelumpačírn,“ prosebně řekla Žeňa, „já jen potřebuju mluvit s tetou mlékařkou.“

„To sis vzpomněla včas,“ zabručela ospalá. „Hospodyně odjela hned ráno k bratrovi na návštěvu.“

Od nádraží se ozvala píšťala lokomotivy.Žeňa vyběhla na ulici a málem by vrazila do šedivého gentlemana Kolokolčikova.

„Promiňte, prosím,“ zaprosila Žeňka, „nevíte, který vlak to píská?“

„To je ten ve třiadvacet pětapadesát. Poslední na Moskvu,“ odpověděl doktor.

„Co? Poslední?“ plačky zašeptala Žeňa. „A kdy pojede příští?“

„Příští jede ráno ve tři čtyřicet,“ vysvětlil doktor. Pak se podíval zblízka na Žeňu a podivil se. „Vždyť ty pláčeš, maličká, copak je ti? Mohl bych ti snad v něčem pomoci?“

„Ne, ne,“ odpověděla vzlykajíc Žeňka, „teď už mi nepomůže nikdo na světě.“

Doma zabořila obličej do podušky, ale okamžitě zase vyskočila a zlostně se podívala na spící dítě. Vzápětí se však vzpamatovala, zastyděla se a zahnala kotě s postele.

Rozsvítila si na verandě, v kuchyni i v pokoji a sedla si na pohovku. Kývala hlavou a nemyslila na nic. Seděla dlouho. Pak vzala neuloženou harmoniku a stiskla několik kláves. Nechala však i toho a šla k oknu. Ramena se jí třásla dušeným pláčem.

Ne, v takové chvíli nemůže být sama. Rozsvítila svíčku a vydala se k boudě v sadu.

Vylezla na půdu mezi motouzy, plánky, pytle a praporky. Rozsvítila lucernu a přistoupila ke kormidelnímu kolu. Našla příslušný provázek, namotala jej na háček a otočila kolem.

Timur spal. Pes mu položil obě pracky na prsa. Timur se nepohnul. Tu pes vzal do zubů cíp přikrývky a trhl jí. Přikrývka sklouzla na podlahu a Timur vyskočil.

„Co je?“ zeptal se nechápavě. „Něco se stalo?“

Pes se mu díval do očí, vrtěl ohonem a otáčel hlavu k předsíni.

Vtom Timur slyšel hlas zvonku.

Rozběhl se do předsíně a přemýšlel, kdo by ho mohl v tuto chvíli volat. Sáhl po telefonním sluchátku:

„Tady Timur. Kdo je tam? To jsi ty, Žeňo?“

Z počátku poslouchal Timur klidně. Pak se mu však roztřásly rty a na tváři se objevily červené skvrny. Začal prudce dýchat.

„A jen na tři hodiny?“ zeptal se vzrušeně. „Ty pláčeš? Vždyť to slyším. Pláčeš! Hned přestaň! Už jsem tam.“

Zavěsil telefon a rozevřel jízdní řád.

„Správně. Poslední jede v třiadvacet padesát pět. Ranní

až ve tři čtyřicet. Hm, copak opravdu není možno něčím pomoci?“

Timur stojí a hryže si rty. Vidí nad vraty Ženiny chaty rudou hvězdu. Maloval ji sám. Její rovné a ostré cípy září před Timurovýma očima.

Dcera důstojníka je v nouzi. Je zaskočena!

Rychle se ustrojil a vyběhl na ulici. Za několik okamžiků už klepal na dveře chaty šedivého gentlemana. V doktorově pokoji bylo ještě světlo. Dveře se otevřely.

„Ke komupak jdeš?“ zeptal se starý doktor.

„K vám,“ odpověděl Timur.

„V tom případě račte vstoupit,“ a širokým gestem otevřel dveře a zval Timura dovnitř.

Timur vykládal stručně.

. . . . a to je všechno, co děláme. Proto si takhle hrajeme, a proto teď potřebuju vašeho Kolju,“ končil svůj výklad.

Doktor vstal, vzal Timura za bradu, podíval se mu zblízka do očí a vyšel.

Šel přímo ke Koljově posteli. Zatahal vnuka za ruku a řekl:

„Vstávej! Volají tě.“

„Já nic,“ zakňoural Kolka, „opravdu o ničem nevím, dědečku...“

„Vstaň,“ suše opakoval děd, „přišel k tobě soudruh.“

Na půdě na otepi slámy seděla s koleny pod bradou Žeňa a čekala na Timura. Místo něho se však v temném otvoru okna objevila rozcuchaná hlava Kolji Kolokolčikova.

„Co ty tu chceš?“ podivila se Žeňa.

„Nevím,“ přiznal se Kolka. „Spal jsem a on přišel. Tak jsem vstal a on mě poslal... Povídal, abychom šli dolů k vrátkům ...“

„Proč?“

„Copak já vím? Vždyť já jsem se ještě ani nerozkoukal. Žeňko, nerozumím ničemu ani trošku.“

Timur neměl na vybranou. Strýc odjel na noc do Moskvy. Rozsvítil lucernu, hvízdl na psa a šel ke kolně. Po cestě vytáhl ze špalku sekeru. Podíval se na zamčené dveře kolny. Věděl, že se to nemá, ale jiné východisko opravdu nebylo. Rozmáchl se a mohutným úderem sekery urazil zámek. Pak vyvedl motocykl.

„Co koukáš?“ řekl psovi, který jeho počínání bedlivě pozoroval. „Nic jiného jsem dělat nemohl.“

Žeňa s Koljou stáli u vrátek. Zpovzdálí se rychle blížilo ostré světlo reflektoru. Rachotil motor. Ustoupili až k plotu, když těsně před nimi motor ztichl, světlo zhaslo a objevil se Timur.

„Koljo,“ nařídil bez pozdravu Timur, „ty zůstaneš tady a budeš hlídat dítě. Holčičce se nesmí nic stát. Za to odpovídáš celé partě. Žeňko, posaď se. Jedeme do Moskvy.“

Motor se znovu rozběhl a po malé chvilce zmizelo Koljovi i červené světýlko na zadním blatníku.

Kolja ještě postál, pak si dal hůl přes rameno jako pušku a dal se na obchůzku kolem osvětlené chaty.

„Svatá pravda,“ bručel si vážně Kolja, „vojenská služba není hračka. Člověk nemá pokoj ani ve dne ani v noci.“

Byly už skoro tři. Plukovník Alexandrov seděl u stydnoucího čajníku. Před ním stál talířek s nedojedeným salámem a kousky sýra.

„Za půl hodiny jedu,“ řekl Olze. „Škoda, že jsem nemohl vidět Žeňku. Olinko, ty pláčeš?“

„Já nevím, proč nepřijela. Kdybys věděl, jak se na tebe těšila. Ta se zblázní, až se to doví. Vždyť už teď byla nějaká popletená."

„Nevěřím," řekl otec a vstal, „že by se Žeňka od někoho nechala kazit nebo že by jí někdo naváděl k špatným věcem. Ta na to nemá povahu."

„Ještě jí tohle řekni a bude zle," řekla Olga. „Ona i bez toho pořád vykládá, že má celou tvou povahu. Kdybys věděl, co dělá. Zaleze si na střechu a drží v ruce provázek. Chtěla jsem postavit žehličku na kamna a žehlička poskočí. Když jsi odjížděl, měla čtvero šatů. Ze dvou jsou už cáry a z jedněch vyrostla. Musila jsem jí ušít nové. A to pak přijde, našpulí pusu, vykulí ty své modré oči a všichni myslí — andílek. Ale jen s tím andílkem něco začít. Jen ty jí neříkej, že má tvou povahu. To by pak tři dni tancovala na střeše."

„Dobře," souhlasil otec, „já jí napíšu. Ale ty ji, Olgo, moc nekomanduj. Řekni jí, že ji mám rád a aby neplakala, že jsme se neviděli. Vždyť je dcera důstojníka."

„Stejně bude plakat," řekla Olga. „Já jsem taky dcera důstojníka a taky budu..."

Otec se podíval na hodinky a před zrcadlem si upravil opasek. Náhle klaply dveře do předsíně. Rozhrnul se závěs a objevila se Žeňka, přikrčená jako ke skoku. Ale místo aby se rozběhla a skočila tátovi do náruče, došla k němu tichounce a vážně a schovala tvář do vojenské blůzy. Žeňka byla zablácená i v obličeji a její šaty byly pomačkané a špinavé.

„Žeňko, kde se tu bereš?" zeptala se vystrašená Olga.

Žeňa jen mávla rukou, jako by chtěla říci: „Teď počkej! Dej pokoj a neptej se!"

Otec zvedl Žeňu, sedl si na pohovku a posadil si ji na

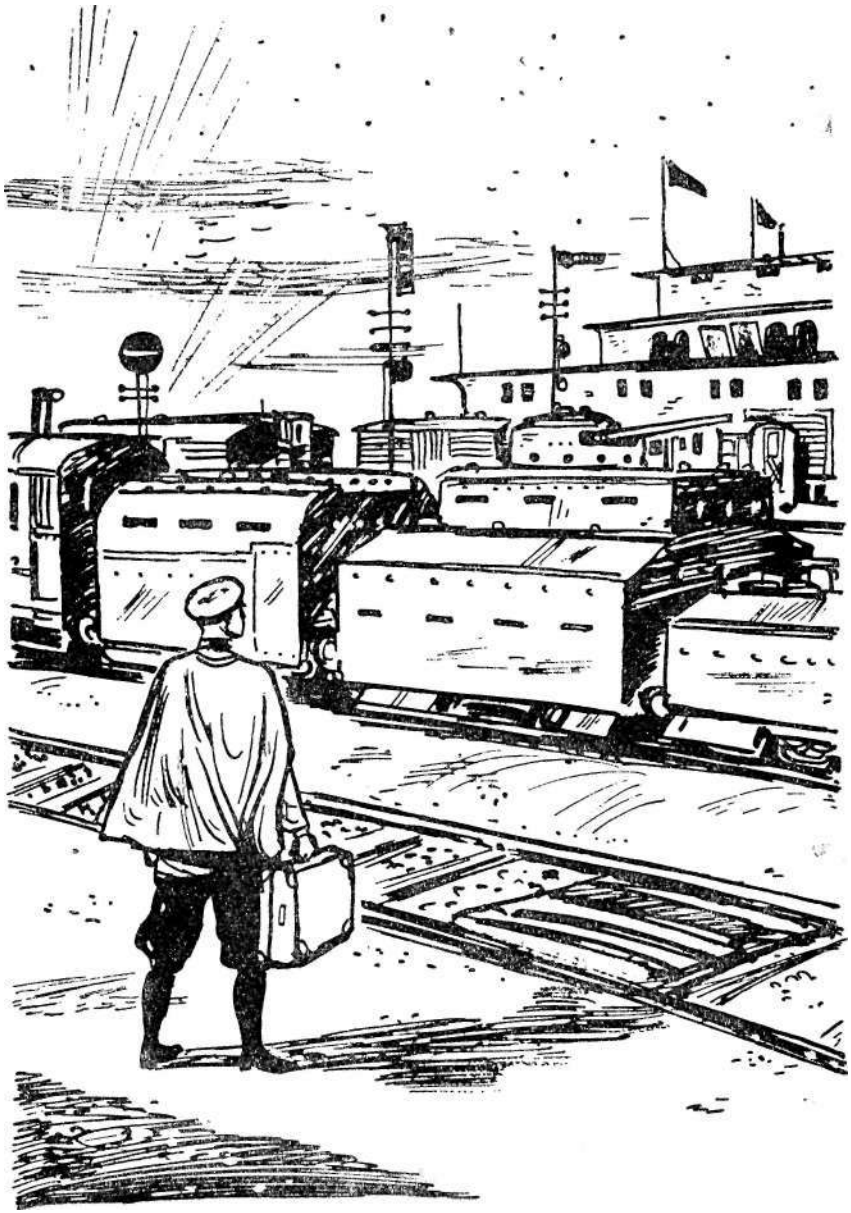

kolena. Zblízka se na ni podíval a setřel bláto s jejího čela.

„Tak je to dobře, Žeňo. Jsi chlapík."

„Podívej se, jak jsi zablácená," znovu řekla Olga, „řekni, jak ses dostala do Moskvy."

Žeňa ukázala ke dveřím a Olga si všimla Timura.

Chlapec stál u dveří unavený a zamazaný od bláta a šmíru. Díval se s klidem člověka, který úspěšně splnil úkol. Uklonil se a zůstal stát u dveří.

„Tatínku," začala Žeňa, „ty nikomu nevěř. To je Timur, můj nejlepší přítel a ostatní nevědí vůbec nic."

Plukovník vstal a vážně podal Timurovi ruku. Záblesk vítězného úsměvu přelétl Žeňčiným obličejem a zpytavý pohled na okamžik spočinul na Olze. A Olga rozpačitá a nechápající podala také Timurovi ruku a nejistě řekla:

„Tak tedy... nazdar."

Hodiny odbily tři.

„Tatí, ještě nevstávej," polekala se Žeňa. „Tyhle hodiny jdou napřed."

„I kdepak, ty jdou přesně."

„Tvoje si taky přispišují," snažila se přesvědčit otce a rozběhla se k telefonu. ‚Správný čas' však odpověděl: „Tři hodiny čtyři minuty."

Žeňa s povzdechem pohlédla na stěnu a řekla:

„Jdou napřed, ale jenom o minutu. Tatínku, vezmi nás s sebou na nádraží. My tě doprovodíme."

„To nejde, Žeňo."

„A proč? Jízdenku přece máš, ne?"

„Mám."

„Do vycpávaného vagónu?"

„Do vycpávaného," usmál se plukovník.

„V takovém bych chtěla jet s tebou hodně daleko."

A není to moskevské nádraží. Vypadá to tu spíše jako nákladová stanice. Je tu klid, ani človíčka, jen na kolejích stojí obrněný vlak. Odsunul se pancéřový poklop a plamen na chvilku ozářil strojvůdcovu tvář.

Na otevřeném vagóně stojí Žeňčin tatínek — plukovník Alexandrov. Přichází lejtěnant, zdraví a ptá se:

„Soudruhu plukovníku, vydáte rozkaz k odjezdu?“

Plukovník se dívá na hodinky.

„Nula tři padesát. Nařizuji odjezd!“

Plukovník Alexandrov jde ke svému vagonu. Podmračená obloha pomalu šedne. Velitel sevřel studené železo držadla. Těžké nýtované dveře se otevřely. Usmál se a pro sebe si opakoval: „Jízdenka do vycpávaného ..."

Dveře se opět posunuly a s temným buchnutím se zavřely.

A už se celá ta lavina železa rozjíždí. Bez trhání, řinčení a hluku nabírá rychlost. Přejíždí lokomotiva, míhají se dělové věže a Moskva zůstává daleko vzadu. Mlha se trhá. Svítá.

Georgij přijel z Moskvy a nenašel doma ani Timura, ani motocykl. V práci se rozhodl, že ho pošle k matce.

Sedl si, aby napsal dopis, když na verandu vešel krasnoarmějec s obálkou v ruce.

„Jste soudruh Garajev?“ zeptal se voják.

„Ano.“

„Georgij Alexějevič?“

„Ano.“

„Tu je pro vás zpráva. Potvrďte mi příjem.“

Krasnoarmějec odešel. Georgij se podíval na obálku a radostně hvízdl. Očekával to už dávno.

Roztrhl obálku, přečetl zprávu a zmačkal rozepsaný dopis. Teď už není třeba Timura posílat k matce, ale matku pozvat sem.

Vešel Timur. Rozzlobený Georgij uhodil pěstí do stolu. Ale za Timurem se už objevila Olga s Ženou.

„Tiše!“ napomenula Olga. „Bez křiku a bouchání do stolu. Timur není ničím vinen. Má-li na tom někdo vinu, jste to vy a já s vámi.“

„Ano,“ přidala se Žeňa, „nekřičte na něho. A ty, Olgo, na stůl nesahej. Ten revolver bouchá jako kanon.“

Georgřj se podíval na Žeňu, pak na revolver a na potlučený popelník a zeptal se:

„Tak to tys tady spala, viď?“

„Ano, já,“ přisvědčila Žeňa. „Ty, Olgo, vysvětli to všechno soudruhovi inženýrovi a my zatím skočíme pro petrolej a vyčistíme motocykl.“

Příští den seděla Olga na verandě, když do zahrádky vešel důstojník. Kráčel rázně a jistě, jako by šel domů. Olga mu vyšla naproti. Stála před kapitánem od tankistů, Georgijem Garajevem.

„Co tohle zase znamená?“ tiše se zeptala Olga. „Nová role v opeře?“

„I kdepak,“ odpověděl Georgij, „přišel jsem se rozloučit. Žádná nová role, jen nový stejnokroj.“

„Aha,“ porozuměla Olga, když si prohlédla tankistický odznak na výložkách, „tak proto jste říkal: Přímo skrz železo i beton, rovnou do srdce.“

„Proto. Ale teď mi něco zahrajte a zazpívejte. Něco pěkného na cestu.“

Sedl si a Olga vzala harmoniku.

Vy snad ani nevíte,
když nad mraky letíte,
že do svítání čekala jsem vás.

My věříme — po čase
vy vrátíte se zase
a my vás z plna srdce obejmem.

„Jenže to je o letcích. O tankistech žádnou neznám," postěžovala si Olga.

„Nevadí," řekl Georgij. „Řekněte mi upřímné slovo bez písničky."

Olga se zamyslila, aby našla to pravé slovo. Přitom se tiše dívala do jeho šedých očí, které se v této chvíli nesmály.

Žeňa s Timurem a s Táňou byli v sadu.

„Víte co?" navrhla Žeňa. „Vyprovodíme Georgije se slávou. Ať nastoupí celá parta a dovedeme ho na nádraží."

„Jsem proti," řekl Timur.

„Proč?"

„Nikoho jsme takhle nevyprovázeli."

„Když ne, tak ne," pohodila hlavou Žeňa. „Počkejte na mne tady. Jdu se napít vody."

Žeňa odběhla a Táňa se dala do smíchu.

„Čemu se směješ?" nechápal Timur.

Táňa se rozesmála ještě víc.

„Žeňka je přece chytrák. Jde se napít vody..."

„Pozor!" ozval se vtom Zeňčin zvučný hlas z půdy boudy. „Dávám signál k všeobecnému nástupu party," a celou vahou nalehla na kormidelní kolo.

„Zbláznila se," spleskl Timur ruce, „vždyť se tu sejde nějakých sto lidí."

Ale bylo již pozdě. V předsíních, dřevnících, na půdách, verandách i v kurnících se už rozezněly zvonky, zavěšené láhve i krabice od konserv. S tou stovkou Timur trochu přehnal, ale přece jen nějakých padesát chlapců a děvčat se rozběhlo na známé místo.

„Olinko," křikla Žeňa od vrátek, „my půjdeme taky doprovázet. Jen se podívej, kolik nás je."

„A pane," podivil se Georgij, když vyhlédl z okna, „vás je celý oddíl. Už by vás bylo možno naložit do vlaku a poslat na frontu."

„Kdepak," povzdechla si Žeňa, „teď mají všichni velitelé i důstojníci přísný rozkaz hnát našince od vojska třeba pohlavky. A je to škoda. Já bych hned šla třeba do útoku. Hurá, kulomety připravit! Prvníííí..."

„První chlubilka na světě jsi," přerušila ji Olga. Přehodila si řemeny harmoniky na ramena a řekla:

„A když vyprovázet, tak s muzikou."

Vyšli na ulici a Olga zahrála do pochodu. Jen skončila, rozeznělo se zvonění, vrčení řehtaček, klepání a hvízdám. To byla kapela party. Nad chatami se rozlétla písnička.

Kráčeli zelenými ulicemi a průvod rostl a množil se. Nezasvěcení z počátku nechápali. Proč ten hluk? Proč se zpívá? Pak se však klepli do čela a hlasitě i v duchu přáli Georgijovi šťastnou cestu. Když se průvod blížil k nádraží, projížděl stanicí právě vojenský vlak.

Z prvních vagónů se dívali krasnoarmějci. Všichni jim zamávali. Pak jely vagony s vozy a pak s koňmi, kteří moudře pohazovali hlavami a tahali z česel seno. I na koně mávali. Nakonec hlomozily vagony s čímsi velikým. Každý ten náklad na otevřeném vagoně byl přikryt plachtou a stál u něj strážný.

Do nádraží vjížděl osobní vlak. Timur se rozloučil se strýcem.

Přišla Olga.

„Tak na shledanou," řekla. „Jistě za dlouho, že?"

„Kdo ví," pokýval hlavou Georgij. „Však uvidíme."

Znovu zazněl hřmot „kapely" a vlak zmizel.

Olga se vracela zadumaná.

V Ženiných očích svítilo takové milé, teplé štěstí.

Timur rychle mžiká, ale drží se.

„A teď jsem zůstal i já sám," řekl změněným hlasem, „Ale to nic, zítra tu už bude máma."

„A co já?" připomněla mu Žeňka. „A co tihle," a ukázala na partu, „a to?" dotkla se prstem hvězdy na Timurových prsou.

„Můžeš být klidný," řekla Timurovi Olga, „tys vždycky myslil na soudruhy a oni ti to oplatí stejným."

Timur zvedl hlavu.

A ani v této chvíli nemohl tento milý a prostý chlapec odpovědět jinak.

Obhlédl všechny své soudruhy, usmál se a řekl:

„Jak se na ně tak dívám, vidím, že je všechno v pořádku. Všichni jsou spokojeni a to znamená, že jsem já spokojen taky.“

ARKADIJ GAJDAR

TIMUR A JEHO PARTA

Z ruského původního vydání Timur i jego komanda - Sočiněnija, vydaného roku 1949 Státním nakladatelstvím dětské literatury, Moskva - Leningrad, přeložil Jan Mareš. Ilustroval Vladimír Fuka. Knižnice pro střední školy. Redaktorka Eva Kaslová. Vydalo Státní nakladatelství dětské knihy. Praha 1951. Šéf-redaktor Stanislav Neumann. Výtvarný redaktor Dobroslav Foll. Technický redaktor D. M. Pavlíček. Korektor František Lippert. 301-14-491-40.018/51-111-239/377. K sazbě 1. II. 1951. K tisku 15. 7. 1951. 3. vydání, první ve SNDK. Náklad 1—25.000 výtisků. 1% daň. Počet archů plánovacích 5,9, vydavatelských 5,2, autorských 5. Papír 221-10, 86X122, 80 g. Vytiskly Severočeské tiskárny, národní podnik, základní závod Liberec,

písmem garmond Regal a ofsetem.
18.— Kčs, vázaný výtisk 36.— Kčs.